

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Reakce Spojených států amerických na ruskou invazi na Ukrajinu

Matyáš Baloun

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Politologie

Studijní obor Mezinárodní vztahy – teritoriální studia

Bakalářská práce

Reakce Spojených států amerických na ruskou invazi na Ukrajinu

Matyáš Baloun

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Reakce Spojených států amerických na ruskou invazi na Ukrajinu“ zpracoval samostatně. Použité prameny a zdroje informací jsou uvedeny v seznamu pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2023

.....

Poděkování:

Tímto děkuji PhDr. Mgr. Petru Jurkovi, Ph.D., za odborné vedení této práce, věnovaný čas a poskytnutí cenných rad během konzultací a psaní této bakalářské práce.

Obsah

Seznam obrázků a grafů	6
1. Úvod	7
2. Vývoj Ukrajiny po získání nezávislosti a vztah se Spojenými státy americkými	9
2.1. Vývoj ukrajinského státu od 90. let až do roku 2014 a vztah se Spojenými státy americkými	9
2.2. Vztah a úroveň pomoci Ukrajině před ruskou invazí	16
2.3. Problémový vývoj vztahů mezi Ukrajinou a Spojenými státy americkými za prezidentství Donalda Trumpa ve spojitosti s nátlakem na ukrajinského prezidenta Zelenského	20
2.4. Ukrajinská integrace do NATO	22
2.5. Kroky a postoje americké administrativy těsně před invazí	26
3. Kroky a postoje americké administrativy po invazi	32
3.1. Reakce ze strany Spojených států amerických – stanoviska a sankce	32
3.2. Spojené státy americké – jejich zájmy, obavy a ruská rétorika kolem užití jaderných zbraní	37
3.3. Přímá pomoc a komunikace s Ukrajinou a samotný průběh války, aneb vývoj západní pomoci	41
4. Joe Biden, Ukrajina a koncept „rally round the flag“	51
5. Závěr	57
6. Seznam použitých pramenů a literatury	60
7. Summary	74

Seznam obrázků a grafů

Obrázek 1: Výsledek prezidentských voleb na Ukrajině v roce 2010. 17

Obrázek 2: Požadavky ze strany Ukrajiny a průběh války na Ukrajině. 44

Graf 1: Pomoc Ukrajině do 20. listopadu 2022. 45

Graf 2: Porovnání celostátní podpory Joe Bidena a předešlých prezidentů k únoru 2023. 52

Graf 3: Vývoj celostátní podpory Joe Bidena k únoru 2023. 53

1. Úvod

V bakalářské práci se budu věnovat velice aktuálnímu tématu: Reakce Spojených států amerických na ruskou invazi na Ukrajinu. V bakalářské práci budu analyzovat jednotlivé postoje amerického prezidenta Joe Bidena a jejich vývoj v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu. Taktéž budu analyzovat jednotlivé postoje v americké administrativě, zejména co se týče hlavních členů kabinetu, kteří se vyjadřují k ruské invazi na Ukrajinu – ministr zahraničí Spojených států amerických Antony Blinken a ministr obrany Spojených států amerických Lloyd Austin. Bakalářská práce se nevyhne ani vývoji postavení Spojených států amerických v tzv. západním světě ve spojení s ruskou invazí na Ukrajinu.

Hlavním cílem bakalářské práce je zodpovědět otázky, zda a případně jak došlo k proměně zahraniční politiky Spojených států amerických v návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu a zda je možné pozorovat ve spojení s reakcí na invazi efekt „rally round the flag“ (efekt semknutí kolem vlajky) – zda to nějakým způsobem ovlivnilo podporu amerického prezidenta Joe Bidena. Časový rámec bakalářské práce končí v únoru 2023, díky blížícímu se termínu odevzdání.

Pro analyzování jednotlivých stanovisek budu pracovat výhradně s akademickými zdroji a prameny, včetně oficiálních stránek Bílého domu, které poskytnou jednotlivá stanoviska samotného prezidenta Joe Bidena a členů jeho administrativy – zde se budu zaměřovat na vyřčená tvrzení kolem ruské invaze na Ukrajinu – jakým způsobem se Spojené státy americké vyjadřují vůči Ukrajině a Ruské federaci. Taktéž budu pracovat s tím, v jakém prostředí to Spojené státy americké vyjadřují, zda se jedná o mezinárodní prostředí, spojenecké prostředí – jinými slovy Západ nebo zda jsou to tvrzení pouze mezi Spojenými státy americkými a Ruskou federací. V rámci definování jednotlivých akcí Spojených států amerických se obrátím zejména na zdroje z Carnegie Endowment for International Peace a dalších, ty jsou důležité pro

analyzování přímé podpory ze strany Spojených států amerických a jakým způsobem se staví proti Ruské federaci – to představují zejména sankce. Samotná stanoviska a akce jsou důležité pro definování reakce Spojených států amerických na ruskou invazi na Ukrajinu.

V první kapitole nastíním stav Spojených států amerických před ruskou invazí na Ukrajinu. Zde představím vztah a úroveň pomoci Ukrajině, integraci Ukrajiny do NATO, zejména co se týče formálních a praktických úkonů a následně kroky a postoje americké administrativy těsně před invazí. Budu pracovat i s výroky minulých administrativ a jejich vztahem s Ukrajinou, je to důležité pro uchopení aktuálního vztahu mezi Spojenými státy americkými a Ukrajinou a taktéž důležité pro posouzení toho, zda se zahraniční politika Spojených států amerických změnila po ruské invazi na Ukrajinu.

Ve druhé kapitole už se budu věnovat krokům a postojům americké administrativy po ruské invazi na Ukrajinu, co se změnilo a jaký postoj americká administrativa zaujmula. Zde už se budu věnovat jednotlivým výrokům ze strany Joe Bidena, ostatních členů administrativy, například Kamaly Harris nebo Antonyho Blinkena. Taktéž zde nastíním přímou pomoc, komunikaci Spojených států amerických v mezinárodním prostředí nebo prohlášení mířená na ruskou federaci.

Ve třetí kapitole se budu věnovat konceptu „rally round the flag“, kde rozeberu vývoj podpory amerického prezidenta Joe Bidena – jakou podporu měl Joe Biden u společnosti a v politickém prostředí – zejména uvnitř strany a u Republikánů?

2. Vývoj Ukrajiny po získání nezávislosti a vztah se Spojenými státy americkými

Tato kapitola pojednává o vývoji vztahu Spojených států amerických a Ukrajinou před ruskou invazí na Ukrajinu, včetně samotného vývoje ukrajinského státu, jelikož Spojené státy americké se k Ukrajině vyjadřovaly již v 90. letech. Kapitola se zabývá i integrací Ukrajiny do NATO nebo problémovým vývojem vztahů mezi Ukrajinou a Spojenými státy americkými za amerického prezidenta Donalda Trumpa ve spojitosti s nátlakem na ukrajinského prezidenta Zelenského.

2.1. Vývoj ukrajinského státu od 90. let až do roku 2014 a vztah se Spojenými státy americkými

Pro definování vztahu Spojených států amerických a Ukrajiny je nutné se vrátit 30 let do minulosti, kdy nezávislá Ukrajina teprve vznikala.

1. prosince 1991 se na Ukrajině konalo referendum, které mělo rozhodnout o nezávislosti země. Při účasti 84 % voličů se 92 % Ukrajinců rozhodlo podpořit nezávislost nového státu (Dahlburg 1991), ten už de facto byl nezávislý od 24. srpna 1991, nicméně referendum tento sled události formalizoval. Ještě si dovolím poznámku, že nejnižší souhlas s nezávislosti Ukrajiny byl na Krymu, kde se pro nezávislost vyslovilo 54 % obyvatel (Dahlburg 1991). 26. prosince 1991 oficiálně zaniká Svaz sovětských socialistických republik. Následně nadchází nová doba, kdy Studená válka už skončila a Ukrajina se tak ocitla mezi Západem a Východem, poté se taktéž ocitla ve sféře vlivu nově vzniklé Ruské federace, která si přála ztracená území aspoň nějakým způsobem integrovat, nicméně Ukrajina odmítla silnější vliv Ruské federace v zemi. Ukrajina tak v 90. letech balancovala mezi Ruskou federací a Spojenými státy americkými (Council on Foreign Relations 2022).

Proč se vlastně Spojené státy americké zajímaly v 90. letech o Ukrajinu? Důvodů je více, zásadní ale je, že zde byl nový nezávislý stát, který se stal velkým zemědělským vývozcem a měl na svém území podstatné přírodní zdroje, zejména zemní plyn. Již před samotným referendem byla ve Spojených státech amerických silná podpora pro uznání nového státu Ukrajiny a taktéž prezident George H. W. Bush vítal kroky ukrajinské administrativy, které vedly k nezávislosti. Spojené státy americké v této době vnímaly Ukrajinu jako prostředek k posílení nebo potvrzení bezpečnosti – ačkoli reálná hrozba ze strany Ruské federace vymizela, proč stále nevyužít tento nový prostor k posílení vlastního vlivu? Pokud se Ukrajina opravdu vydávala cestou liberálních a demokratických reforem, tak proč toho nevyužít? Bylo mnoho otázek a nejistota ohledně politické stability Ukrajiny – hlavně skrz vliv oligarchů a vztah s Ruskou federací – ale stále to pro Spojené státy americké byla nová příležitost, které využily (Staff of the U.S. Commission on Security and Cooperation in Europe 1991).

Je důležité i zmínit, že Ukrajina v této době měla jaderné zbraně na svém území po Sovětském svazu. Jak už bylo řečeno, tak zásadní je samozřejmě i geopolitická stránka, jelikož Ukrajina se ocitla mezi Západem a východem. Bývalý velvyslanec Spojených států amerických na Ukrajině Stephan Sestanovich to v roce 2019 komentoval slovy „Zásadní otázky, které jsou na mysli amerických politiků již téměř 30 let, jsou tyto: přikloní se Ukrajina k východu nebo Západu? A to jak v mezinárodním jednání, tak i v jejích vnitřních záležitostech. Bude to oligarchický stát, nebo se Ukrajina vydá směrem k právnímu státu?“ (Sestanovich cit. dle Berger 2019).

V lednu 1994 dochází k procesu, kdy Ukrajina odevzdává všechny strategické jaderné hlavice Ruské federaci, což uvítala jak Ruská federace, tak i Spojené státy americké, které slíbily jistou kompenzaci. V tentýž rok se stává Leonid Kučma novým prezidentem Ukrajiny, která se začínala potýkat s několika problémy, zejména na poli svobody médií a korupce, na druhou stranu se za prezidentství Kučmy zlepšují vztahy mezi Ruskou federací a Ukrajinou. 5. prosince 1994 dochází k podepsání

Budapešťského memoranda, kdy se Ruská federace, Spojené království a Spojené státy americké zavazují, že budou respektovat suverenitu, územní celistvost a nezávislost Ukrajiny, a slibují, že nebudou vyhrožovat ani používat sílu proti Ukrajině. Byla to tak výměna za to, že Ukrajina odevzdala veškeré strategické jaderné hlavice a podepsala Smlouvu o nešíření jaderných zbraní (Pifer 2019).

Ačkoliv se ukrajinsko-ruské vztahy zlepšily, tak dokonce i Kučmarazil politiku „balancování“. V roce 1997 se schází s představiteli NATO, aby byl podepsán dokument, který ztvrdil výjimečnou spolupráci mezi Ukrajinou a NATO. V následujících letech dochází k velkému napětí v zemi, korupce roste a s tím i vliv oligarchů, kteří spolupracovali s Kučmou (The Editors of Encyclopaedia Britannica 2023). Ukrajinu v roce 2004 čekají prezidentské volby, míra polarizace je v zemi nejvyšší od získání nezávislosti a s tím roste i radikálnost – politici začínají mít čím dál ostřejší tvrzení a země se de facto začíná dělit na prozápadní a proruské politiky, kdy Viktor Janukovyč je kandidátem proruského bloku, podporován Kučmou a Moskvou a následně je zde Viktor Juščenko, což je kandidát prozápadního bloku. Ukrajina již v tuto chvíli je jakýmsi středem mezi Ruskou federací a Západem, obě strany se snaží dění v zemi nějakým způsobem ovlivnit tak, aby zájmy dané strany byly ochráněny. Spojené státy americké doufaly ve vítězství Juščenka, proto i Bushova administrativa odsouhlasila 58 milionů dolarů na „podporu demokracie“ v zemi (Brinkley 2004), peníze byly využity hlavně na mobilizaci voličů prostřednictvím školení studentských aktivistů, vytváření komunikačních sítí mezi nevládními organizacemi a pomoc politickým stranám pochopit hlavní problémy ve společnosti. Tohle Ruská federace silně kritizovala a ruský prezident Vladimir Putin otevřeně podporoval Janukovyče, tudíž obě strany se de facto vměšovaly do vnitřních záležitostí ukrajinského státu.

Volby roku 2004 jsou tak o všem, o tom, zda Ukrajina se má vydat cestou západní – tudíž mít bližší vztah jak s NATO, tak s Evropskou unií, nebo se vydat opačnou stranou – mít bližší vztahy s Ruskou federací. Juščenko je v září otráven, nicméně

přežije a stále se účastní voleb, které ale prohraje. Volby ale byly doprovázené problémy a nesrovnatelnostmi, a tak lidé podporující Juščenka vycházejí do ulic protestovat, dochází tak v prosinci 2004 k opakovaným volbám s účastí 77 %, kdy prozápadní kandidát Juščenko volby vyhrává se ziskem 52 % a proruský blok Janukovyče zažívá debakl se ziskem 44 % (Global Security Nedatováno). V dubnu 2005 americký prezident George W. Bush a ukrajinský prezident Juščenko oznamují novou éru v americko-ukrajinských vztazích. George W. Bush silně podpořil vládu Juščenka slovy „Zavazujeme naše národy ke společné práci na prosazování svobody a bezpečnosti založené na demokratických principech a institucích, které tvoří základ našeho vztahu. Vzdáváme hold lidu Ukrajiny, který si nárokoval právo svobodně si zvolit své vedení. Územní celistvost, bezpečnost a politická a ekonomická transformace Ukrajiny jsou nezbytné pro vybudování svobodné a mírové Evropy“ (Bush cit. dle Office of the Press Secretary 2005). V projevu George W. Bush taktéž podporuje větší přítomnost Ukrajiny na mezinárodním poli a v západních strukturách, zejména v NATO: „Spojené státy americké podporují aspirace Ukrajiny v NATO a jsou připraveny pomoci Ukrajině dosáhnout jejích cílů“ (Bush cit. dle Office of the Press Secretary 2005).

Napětí mezi Ruskou federací a Ukrajinou roste, spor o ceny a tranzit mezi vládou Juščenka a ruským státním Gazpromem vede k zastavení dodávek plynu, což poté vede k ekonomické krizi a snižující se popularitě Juščenka. Tento spor taktéž dokázal silnou závislost mezi Ukrajinou a Ruskou federací, jelikož 80 % plynu proudícího do Evropy využívalo cestu skrz Ukrajinu. Následně v roce 2008 se zdá, že Ukrajina společně s Gruzii a Chorvatskem bude pozvaná do tzv. Akčního plánu členství NATO, což je program poradenství, pomoci a praktické podpory přizpůsobený individuálním potřebám zemí, které si přejí vstoupit do NATO. Ruská federace ale tohle odmítá, zejména co se týče Ukrajiny a Gruzie, NATO nakonec ani jedné zemi Akční plán členství nenabídne (Council on Foreign Relations 2022). V roce 2008

taktéž dochází k ruské invazi do Gruzie, Ukrajina v tomto konfliktu podporuje Gruzii, což více zhorší vztahy s Moskvou.

V září 2008 se otevírá dialog mezi Ukrajinou a Evropskou unií ohledně Asociační dohody, která má rozšířit vztah mezi oběma stranami. Asociační dohoda znamenala velký posun Ukrajiny směrem k Evropské unii neboli Západu, v dokumentu se přímo píše, že se Ukrajina uznává jako evropská země, která sdílí společnou historii a společné hodnoty s členskými státy Evropské unie. Evropská unie zde taktéž otevřeně přijímá ukrajinský postoj ohledně stvrzení demokracie v zemi a ohledně přibližování země k Západu (Ministry of Foreign Affairs of Ukraine 2021). Spojené státy americké tento krok uvítaly, jelikož Ukrajina se tímto krokem stvrzovala k prozápadnímu směru. Jednání trvají až do roku 2011, kdy jsou zmrazená Bruselem. O rok dřív se totiž prezidentem Ukrajiny stává proruský Janukovyč, který je otevřený evropské integraci – to je ale komentováno jako přetvařování, reálně Janukovyč, jakožto představitel proruského bloku, nemohl podporovat větší integraci s Evropskou unií. Jednání jsou zastavená po zatčení hlavní opoziční političky Julije Tymošenkové, Spojené státy americké a Evropská unie to vnímají jako politicky motivované zatčení za účelem podlomení opozice (Council on Foreign Relations 2022).

V listopadu 2013 Janukovyč jednání s Bruselem ukončuje a zahajuje jednání s Ruskou federací o připojení Ukrajiny do Euroasijské celní unie. Protesty v Kyjevě začínají skoro okamžitě. Ale nyní se ještě vrátíme k situaci před listopadem 2013. Spojené státy americké stále věřily, že se Ukrajina vydá cestou evropské moderní demokracie a silně podporovaly dosavadní kroky Ukrajiny k posunutí reforem, které byly potřeba pro schválení Asociační dohody s Evropskou unií. Zásadním bodem ale stále bylo to, aby došlo k propuštění hlavní opoziční političky Julije Tymošenkové, to Spojené státy americké opakovaly skoro v každém prohlášení vyjadřující se k Ukrajině (The Ukrainian Weekly 2014).

Nyní k situaci po listopadu 2013, kdy Janukovyč ukončuje jednání s Bruselem. Spojené státy americké vyjadřují velké zklamání a deklarují, že stojí s většinou

Ukrajinců, kteří chtějí demokratickou budoucnost. Také vyjadřují chválu směrem k Evropské unii, která nechala otevřené dveře pro případné jednání (The Ukrainian Weekly 2014). Mluvčí ministerstva zahraničí Jen Psaki dokonce uvádí, že Spojené státy americké jsou přesvědčeny, že integrace Ukrajiny do Evropy je nejjistější cestou k ekonomické prosperitě a demokracii (Psaki 2013).

Po ukončení jednání s Bruselem dochází k protestům, které jsou známé jako Euromajdan. Spojené státy americké se zde staví na stranu protestujících a kritizují násilné kroky bezpečnostních složek Ukrajiny na potlačení protestů. Asi největším překvapením je zahraniční cesta senátorů Johna McCaina a Murphyho do Kyjeva, kde diskutují s opozičními politiky, a dokonce se účastní protestů, kde senátor John McCain pronáší proslov na podporu protestujících a ujišťuje, že svět a Spojené státy americké stojí s nimi (The Ukrainian Weekly 2014). V únoru 2014 dochází k pádu vlády a ustanovení nové prozápadní vlády, v následujících měsících dochází k silné destabilizaci Ukrajiny a silné eskalaci – Ruská federace zabírá Krym a v Doněcku a Luhansku jsou vyhlášené separatistické republiky. V tento moment dochází k začátku války na Ukrajině (Yuhas 2014).

Západ si byl vědom ruského vměšování do Ukrajiny, nicméně zabránění a následná anexe Krymu zaskočila snad všechny. Po všemožných varování a stanoviscích kritizujících ruské kroky se Západ uchýlil k sankcím, které ale byly většinou omezené na Putinovy spojence a osoby spojené s událostmi na Krymu. Kreml své akce odůvodnil tím, že „radikálové“, včetně „antisemitů, fašistů a ultranacionalistů“ provedli v Kyjevě převrat – s temnou západní podporou – a nyní pokračují v destabilizaci Ukrajiny (Yuhas 2014). Spojené státy americké to tehdy komentovaly slovy, že se Rusko chová „podle 19. století“ a nasadilo „agenty“, aby zaseli „chaos“ v „neuvěřitelném aktu agrese“. V té době Ministr zahraničních věcí Spojených států amerických John Kerry varoval Ruskou federaci před anexí Krymu, vnímal to jako konec diplomacie a jakéhokoli dialogu mezi Západem a Ruskou federací (Kelley 2014). Následná anexe Krymu ze strany Ruské federace byla silně kritizována a

reakce ze strany Spojených států amerických na sebe nenechala dlouho čekat – Ruská federace je nakonec vyloučena z G8, NATO posiluje svoji přítomnost v pobaltských státech a dochází k tvorbě nového vztahu mezi Ukrajinou a Západem, který je silně založený na přímé podpoře (Blair et al. 2014).

Spojené státy americké se tak uchylují k diplomacii a nátlaku, zásadně odmítají vojenské řešení. Americký prezident Barack Obama začal mobilizovat evropské a světové hráče na vybudování mezinárodní koalice, která by tvořila nátlak na Ruskou federaci. Putina následně taktéž silně kritizuje z porušování pravidel mezinárodního prostředí – to se projevuje jako velice důležitý bod pro Spojené státy americké, jelikož je to zmiňováno velice často (Traynor 2014). Na půdě OSN se Spojené státy americké snaží o schválení rezoluce, která by řešila anexi Krymu, nicméně Ruská federace rezoluci vetuje a Čínská lidová republika se zdržela. Taktéž prostřednictvím OSN Spojené státy americké deklarují, že hranice nejsou nějakými pomyslnými čarami, ale že tu máme jak národní, tak mezinárodní pravidla, která se musí dodržovat (United Nations 2014)

Na půdě NATO se vyskytovala tři hlavní stanoviska – 1) volání po mírovém řešení situace v bilaterálním dialogu mezi Ruskou federací a Ukrajinou – 2) vyzdvižení toho, že NATO nezůstane neaktivní a kriticky zhodnotí situaci – 3) naléhání na Ruskou federaci, aby deeskalovala situaci. Celkově komunikace v rámci NATO byla od řady států zdrženlivá – zejména ze strany Spojených států amerických a Německa právě proto, aby nedošlo k eskalaci situace (Volker 2014).

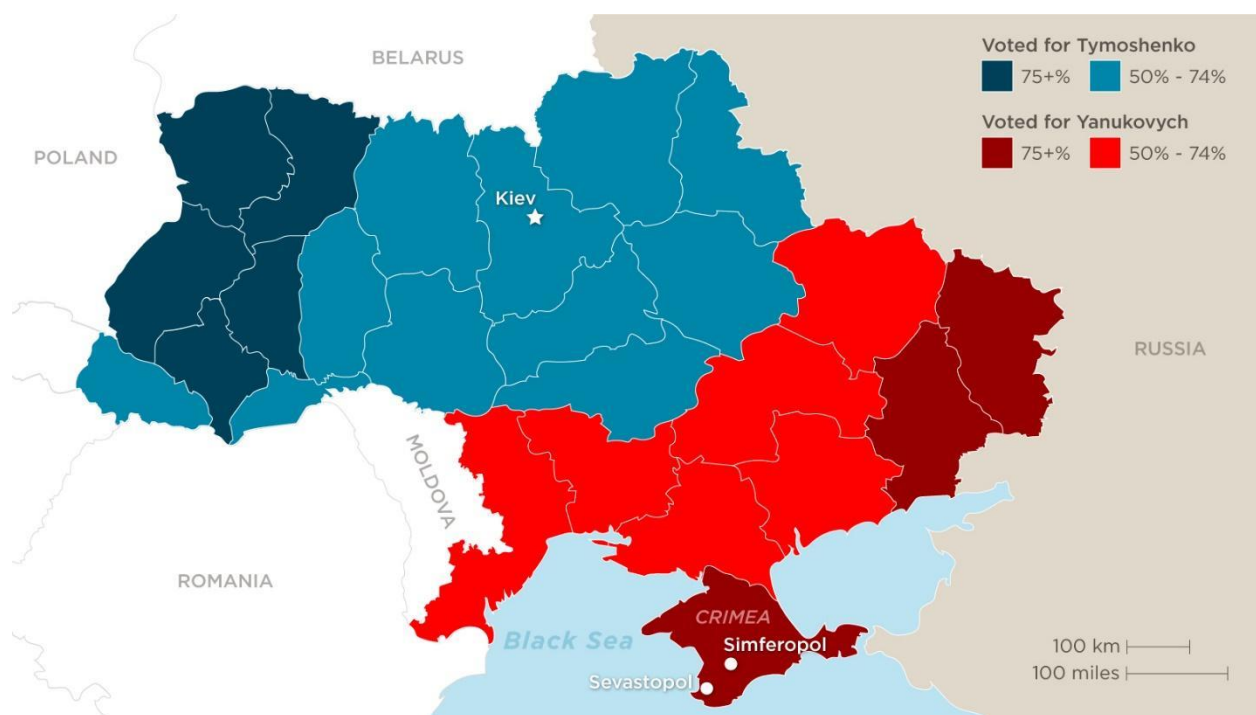
Ruská federace taktéž začala nepřímo podporovat separatistické republiky Doněcku a Luhansku, zejména co se týče dodávek vojenského materiálu (Isachenkov 2022). Rusko v té době popíralo vojenskou účast na Ukrajině navzdory drtivým důkazům o opaku, například i samotné zabrání Krymu Ruská federace odmítala a naopak říkala, že zabrání bylo provedeno lokálními skupinami, které si vybavení Ozbrojených sil Ruské federace „někde“ koupily, následně se jim začalo přezdívat. „zelený mužíčci“, jelikož neměli označení na uniformách. Média spřátelená s Moskvou tyto „zelené

mužičky“ nazvala jako zdvořilé pány – jako někoho, kdo Krym osvobodil, naopak média ze Západu a Ukrajiny tyto muže popisovala jako „ruské okupanty“ díky jejich výzbroji a jasnému ruskému přízvuku (Shevchenko 2014). Forensic Architecture, londýnská výzkumná skupina, shromáždila důkazy o ruské vojenské účasti v bitvě u Ilovajska v srpnu 2014, včetně přítomnosti modelu tanku používaného v té době pouze Ozbrojenými silami Ruské federace (Walker 2019). Důkazů o ruské přítomnosti na Ukrajině bylo dost.

2.2. Vztah a úroveň pomoci Ukrajině před ruskou invazí

Jak už jsem popisoval v minulé podkapitole, vývoj vztahu a úrovně pomoci Ukrajině byl velmi dynamický napříč existencí samostatné Ukrajiny. Situace mezi Ukrajinou a Ruskou federací postupně eskalovala, nicméně vše se proměnilo s prezidentským Janukovyčem, kdy pro Ruskou federaci bylo jediné východisko – buď se Ukrajina integruje směrem k východu nebo zůstane neutrální. Janukovyč svým oznámením o počátku jednání s Ruskou federací ohledně připojení Ukrajiny do Euroasijské celní unie spustil sled událostí, který jasně ukázal dělící linii v zemi. Západ a střed Ukrajiny byl pro větší integraci se Západem, zatímco východ Ukrajiny byl jasně proruský a přál si integraci s Ruskou federací (CNN 2014).

Obrázek 1: Výsledek prezidentských voleb na Ukrajině v roce 2010.



Zdroj: CNN, 2014. A divided Ukraine. CNN [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/>.

S počátkem války na východě Ukrajiny, se zabráním Krymu Ruskou federací a s ustanovením nové prozápadní vlády bylo zjevné, že se situace na Ukrajině mění a zvyšuje se riziko většího konfliktu. Pro Evropskou unii to byla otázka jak bezpečnostní, tak morální – sousední stát byl přímo napaden a jeho území bylo anektováno. Něco takového Evropská unie nemohla tolerovat. To samé můžeme říci i o Spojených státech amerických, které tento bezprecedentní krok vnímaly jako velké porušení mezinárodního práva a obávaly se další eskalace nejen na hranicích Ukrajiny, ale i na jiných problémových místech ve světě. Ukrajina ve světle konfliktu započala s dalekosáhlými reformami. Již v únoru 2014 došlo ke změně ústavy, která například limitovala pravomoci prezidenta. V červnu 2014 Ukrajina podepsala Asociační dohodu s Evropskou unií, kde se zavazovala k demokratickým reformám. V následujících měsících Ukrajina zavedla nové protikorupční zákony, zvýšila transparentnost v soudnictví atd. (Minakov et al. 2015).

Nově zvolený prezident Ukrajiny Petro Porošenko nastavil jasný kurz reformované, stabilní a prozápadní země, nicméně počáteční radost brzo vystřídala znepokojenost. Bylo jasné, že reformy nebudou probíhat bezproblémově a že aktuální prezident a politické prostředí není schopné razantně a efektivně provést reformy. Po čtyřech letech země stále trpěla pod tíhou oligarchických monopolů, náročného podnikatelského prostředí a slabého právního státu (Waal a Jarábik 2018). Nicméně tato realita i tak nezastavila Západ od pomoci.

Ze strany Spojených států amerických se jednalo zejména o pomoc v oblasti bezpečnosti, budování armády a stabilizace finančního sektoru. V letech 2014-2020 Spojené státy americké poskytly Ukrajině bezpečnostní pomoc ve výši 1,5 miliardy dolarů, včetně vojenských dodávek, které obsahovaly věci jako vojenské terénní vozidlo Humvee, hlídkové čluny, radary a smrtící zbraně, jako jsou protitankové střely Javelin. Americká pomoc tvořila kolem 90 % zahraniční vojenské pomoci Ukrajině, dle Nezávislého obranného protikorupčního výboru sídlícího v Kyjevě (Kim 2019). Nicméně tyto dodávky, jak financí, tak zbraní, byly často zastaveny z důvodů nedostatečných reforem ze strany Ukrajiny a neefektivního boje proti korupci. Situace byla nejméně v roce 2019, když tehdy americký prezident Donald Trump pozastavil přibližně 400 milionovou dolarovou bezpečnostní pomoc z důvodů nedostatečného boje proti korupci, nicméně toto pozastavení bylo velmi kritizované a řada politiků za tím viděla úmysl v tlačení na ukrajinského prezidenta, kvůli vyšetřování Huntera Bidena, syna Joe Bidena (Cornish a Gringlas 2019). Od roku 2014 Spojené státy americké pomáhaly Ukrajině v budování stabilního finančního sektoru a celkově s reformami zejména skrz poradce (Office of the Press Secretary 2014).

Ze strany Evropské unie se jednalo zejména o finanční pomoc s reformami. V letech 2014-2020 EU darovala Ukrajině přes 4,2 miliard dolarů prostřednictvím tří balíčků makrofinanční pomoci (MFA). Jednalo se o největší MFA pomoc, která proudila do nečlenského státu Evropské unie. Brusel byl v těchto letech hlavním zastáncem

reforem, zde můžeme řadit boj proti korupci, demokratizaci veřejné správy, stejně tak decentralizaci. Dále například Evropská komise a německá vláda v roce 2017 společně financovaly přibližně jednu čtvrtinu humanitární pomoci pro oblasti postižené konfliktem na východní Ukrajině, které byly pod vládní kontrolou (Waal et al. 2018).

V roce 2019 přišla změna, kdy Porošenko drtivě prohrál volby proti nově vzniklé síle. Volodymyr Zelenskyj a jeho strana Služebník lidu naprosto vyhrála volby. V prezidentské volbě Volodymyr Zelenskyj ve druhém kole dosáhl výsledku 73 % při účasti 62 % (Reuters 2019). Ve volbách do parlamentu Služebník lidu dosáhl výsledku 43 % při účasti 49 % a získal většinu křesel (RFE/RL's Ukrainian Service 2019). V té době Ukrajina moc pozornost neupoutávala, nicméně jak Spojené státy americké, tak Evropská unie vítězství Zelenského uvítala, jelikož kandidoval na platformě silných reforem, opravdového boje proti korupci a prozápadního směru. Bohužel ani Zelenskyj nebyl schopný provést reformy, které by ukrajinský stát potřeboval. Jen 13 měsíců po ustanovení do funkce se jeho podpora snížila na 38 %, ale Západ byl zdrženlivý v silnější kritice, jelikož stále byla situace lepší, než za Porošenka a předešlé vlády (Pifer 2020). Zelenskyj ale i tak nakonec přichází s reformami v roce 2021, kdy oznamuje boj proti oligarchům. Právě boj proti korupci byl pro Ukrajinu naprosto zásadní, jelikož mezinárodní organizace, Evropská unie a Spojené státy americké to vnímaly jako hlavní problém. Například Joe Biden to komentoval slovy, že korupce byla specifickým „kamenem úrazu“ vstupu Kyjeva do aliance (Filtenborg a Weichert 2021).

Vztah ze strany Spojených států amerických bych v letech 2014-2020 definoval jako „vlažnější“, „tišší“ a „balancovanější“ oproti tomu, co přišlo v letech 2020-2022, zejména se změnou amerického prezidenta.

Co se týče vztahu ze strany Evropské unie, tam to bylo stabilnější a založeno zejména na postupování reforem, vztah se razantně zlepšil po roce 2019, kdy se stal prezidentem Ukrajiny proevropský Volodymyr Zelenskyj.

2.3. Problémový vývoj vztahů mezi Ukrajinou a Spojenými státy americkými za prezidentství Donalda Trumpa ve spojitosti s nátlakem na ukrajinského prezidenta Zelenského

Jak už jsem zmínil v předešlé kapitole, vztah Ukrajiny a Spojených států amerických se za prezidentství Donalda Trumpa vyvíjel negativním směrem oproti předešlým administrativám. Ačkoliv administrativa Donalda Trumpa byla první administrativou, co dodala Ukrajině smrtící zbraně – přesněji protitankové střely Javelin a taktéž pokračovala v dodávání přímé podpory Ukrajině, tak nelze říci, že by se vztah a komunikace s Ukrajinou nezměnila. Problém nastal v roce 2019, kdy Donald Trump pozastavil přibližně 400 milionovou dolarovou bezpečnostní pomoc z důvodů nedostatečného boje proti korupci, nicméně jak už bylo zmíněno, toto pozastavení mělo reálně jiný důvod – v září 2019 došlo k zjištění, že jistý pracovník CIA podal tzv. „whistleblower“ stížnost generálnímu inspektorovi zpravodajské komunity, kde pracovník CIA obvinil Donalda Trumpa ze zneužití moci.

Donald Trump se dle pracovníka CIA snažil tlačit na ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, kvůli vyšetřování Huntera Bidena, syna Joe Bidena. Následně se uveřejnil telefonát mezi Donaldem Trumpem a Volodymyrem Zelenským, ve kterém Zelenskyj děkuje za velkou podporu ze strany Spojených států amerických, Trump na to odpovídá slovy, že by odplatou chtěl ale laskavost. Zde právě Donald Trump zneužívá svojí moc na to, aby dotlačil ukrajinského prezidenta k přímému a ráznějšímu vyšetřování Huntera Bidena, který byl vyšetřován generálním prokurátorem Ukrajiny – byly zde obavy, že se Hunter Biden nelegálně dostal do představenstva ukrajinské energetické společnosti Burisma. Tady je ještě důležité doplnit kontext – obvinění vůči Hunterovi Bidenovi pocházela zejména od generálního prokurátora Ukrajiny Viktora Shukina. Za Obamovy administrativy byl viceprezident Joe Biden důležitým aktérem při komunikaci s Ukrajinou a právě Joe Biden a jeho administrativa naléhala na to, aby byl generální prokurátor Ukrajiny Viktor Shukin vyměněn, kvůli jeho kontroverzi a korupci – tímto postupem se tak

Západ snažil tlačit Ukrajinu k reformám, které by řešily všudypřítomnou korupci. Ukrajina Západu nakonec vyhověla.

Co se týče dalšího vývoje u Donalda Trumpa, tak ten byl následně ve Sněmovně reprezentantů Spojených států amerických obviněn ze zneužívání moci a obstrukci Kongresu – Donald Trump obvinění odmítal a Senát následně Donalda Trumpa z obou obvinění osvobodil (Yglesias a Prokop 2019). Tady stojí i za zmínku, že Trumpova administrativa nebyla plně jednotná a nestála za ním v případě některých členů – například „jestřábí“ poradce pro národní bezpečnost John Bolton řekl, že obvinění jsou pravdivá a že Donald Trump opravdu zneužil svojí moc. Můžeme zde tak vidět opravdového jestřábího politika, který si uvědomoval riziko chování Donalda Trumpa, vlivem jehož politiky se vztah s Ukrajinou velice zhoršil (Prokop 2020). Můžeme to pozorovat i na tom, že ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj si přál státní návštěvu do Spojených států amerických, aby bylo vidět, že Amerika stojí za Ukrajinou proti Ruské federaci – žádná taková návštěva se ale nestala. Tohle mění nástupce Donalda Trumpa, Joe Biden, který v září roku 2021 vítá Volodymyra Zelenského v Bílém domě, je tedy evidentní, že došlo ke změně vztahu mezi oběma zeměmi (The White House 2021a).

Problémový vztah měl ale i jiné důvody než kauzu s obviněním od pracovníka CIA – problém byl i u samotné rétoriky Donalda Trumpa a jeho nekonzistentnosti, což bylo evidentní pro řadu spojenců Spojených států amerických. Donald Trump například místy vyjadřoval podporu pro Ruskou federaci, ale i pro samotného Vladimira Putina – ještě, než se stal Donald Trump prezidentem, tak například pochválil Vladimira Putina za rychlé zabrání Krymu a očekával, že Ukrajina padne velice brzy, taktéž se zmínil, že lidé na Krymu chtějí žít v Ruské federaci, jelikož mluví rusky. I jeho prezidentství bylo v tomto problematické, jelikož se často vyjadřoval, že Ukrajina nemá plnou podporu Spojených států amerických. Například velice vážený Zvláštní vyslanec USA pro Ukrajinu Kurt Volker řekl, že Donald Trump Ukrajinu velice kritizoval a měl Ukrajinu za zemi „špatných lidí, kteří jsou zkorumpovaní“. Dalším

velkým problémem bylo i odmítání ruského vměšování do prezidentských voleb 2016 ze strany Donalda Trumpa, který vyšetřování odmítal a bral to za účelové politické vyšetřování vůči němu (Cohen 2022). Samotné vyšetřování ale našlo spojitost mezi aktéry Kremlu a lidmi v kampani Donalda Trumpa, zejména mezi Předsedou Trumpovy kampaně Paulem Manafortem a Konstantinem V. Klimnikem, což byl dle vyšetřování ruský zpravodajský důstojník (Mazzetti 2020).

Zda tyto faktory hrály nějakou velkou roli při rozhodování Vladimira Putina nemůžeme s jistotou říci, nicméně je evidentní, že vztah s Ukrajinou za administrativy Donalda Trumpa se velice negativně vyvíjel a s příchodem nové administrativy Joe Bidena bylo zřejmě, že administrativa se snažila o nějaký „damage control“ a navrácení vztahu do situace před administrativou Donalda Trumpa.

2.4. Ukrajinská integrace do NATO

Vztah a úroveň pomoci ze strany Spojených států amerických můžeme sledovat i u ukrajinské integrace do NATO. Zde můžeme zejména vnímat silný posun ze strany Ukrajiny k Západu po roce 2014, kdy došlo k zabránění Krymu. Ze strany Spojených států amerických zase můžeme vidět silný apel na to, aby se Ukrajina přibližovala k Západu. V této kapitole se právě budu věnovat této oblasti: do jaké míry Ukrajina převzala některé NATO standardy a jak rychle?

Ukrajina se efektivně dokázala adaptovat na využití západních vojenských technologií (Jones 2023), zejména v oblasti dělostřelectva, na dodávané zpravodajské informace, právě toto osvojení některých západních vojenských technologií a praktik sehrálo velmi důležitou roli při obraně státu před Ruskou federací po ohlášení „speciální vojenské operace“ 24. února 2022 (W. Kagan et al. 2023). Taktéž musíme myslet na to, že přijímání standardů NATO znamená posun k Západu, dosavadní standardy vycházely hlavně z odkazu Sovětského svazu, na které přímo navazují

standardy Ruské federace. Jedná se tak i o zmenšení vlivu a závislosti na Ruskou federaci.

Jak už jsem zmínil v minulých podkapitolách, Ukrajina začala s mírnou reformou armády už před rokem 2014, nicméně hlavní změna a rozsáhlá reforma přichází po roce 2014, kdy se Ukrajina definitivně rozhodne k přijímání standardů NATO. Zásadní důvod byl, aby Ukrajina byla schopná čelit Ruské federaci a schopná bránit svoji suverenitu, armáda se totiž v roce 2014 nacházela v naprosto dezolátním stavu. V roce 2014 to náčelník generálního štábu Ukrajiny Viktor Muženko popsal slovy „armáda je doslova v troskách, jsou zde ruští generálové v čele [ukrajinských] ozbrojených sil a bezpečnostních agentur, je zde totální demoralizace [v ozbrojených silách]. Tento ubohý stav věcí se potvrdil, když kolem 70 % ukrajinských sil umístěných na Krymu po ruské anexi poloostrova přísahalo věrnost Moskvě“ (Muženko cit. dle Akimenko 2018). Armáda taktéž čelila silnému podfinancování, využití staré výbavy. Vláda ustanovená po Euromajdanu se rozhodla jednat a představila plán na přijetí standardů NATO do roku 2020 – cíl, který nikdo nepovažoval za reálný, nicméně posun provedený byl a ukrajinská armáda se začala modernizovat. To bylo doprovázené zvýšením rozpočtu na obranu, už v roce 2015 Ukrajina vynakládala 2 % HDP na obranu (Akimenko 2018). Taktéž došlo v roce 2015 k přijetí dvou NATO standardů týkajících se ochranných prostředků a uniforem (Interfax-Ukraine 2015). Zásadnější byla ale pomoc od Obamovy administrativy, která Ukrajině dodala pomoc ve výši 75 milionů dolarů, nicméně tato pomoc neobsahovala smrtící zbraně. Byla to zejména reakce na neplnění Minských dohod ze strany Ruské federace (Baker 2015).

V letech 2014-2020 se začal naplňovat potenciál pomoci ze strany NATO. Prostřednictvím několika svěreneckých fondů byli Ukrajině dodáni instruktoři a vybavení na modernizaci ukrajinské armády, jednalo se o pomoc například v oblasti

logistiky, kybernetické obrany, velení, komunikace nebo přijímání standardů NATO (NATO 2022).

Pomoc ze strany Západu se napříč roky 2014-2020 stále zvyšovala, nicméně došlo i na kritiku ze strany různých analytiků, například Gustava Gressela nebo Mariya Omelicheva ale i různých politiků z řad Demokratické strany, zejména proti administrativě Donalda Trumpa, že pomoc je až nebezpečně velká a riskantní. Právě i za jeho administrativy započaly dodávky smrtících zbraní, předtím byla posílána jen nesmrtící podpora. Důvodem kritiky byla například dodávka nejmodernějších protitankových střel Javelin. Kritikové tvrdili, že stejná míra pomoci se dala dosáhnout dodávkou starších generací Javelin. Riziko bylo v tom, že kdyby se nejmodernější typ Javelinu dostal do rukou Ruské federace, tak by to ohrozilo jak bezpečnost NATO, tak Spojených států amerických. Obava vycházela zejména z toho, že v tu dobu Ukrajinská bezpečnostní služba nebyla ještě úplně zreformována a docházelo k incidentům, kdy se některé vybavení ztrácelo ze skladů (Gressel 2018). I kontroverzní vyslání raket Javelin se nyní zpětně hodnotí pozitivně, jelikož to Ukrajině pomohlo se ubránit v prvních dnech války (W. Kagan et al. 2023).

Míra přijímání NATO standardů se zvýšila za prezidentství Volodymyra Zelenského. Do roku 2019 bylo přijato 196 standardů NATO, zatímco v roce 2021 už bylo přijato 292 standardů NATO, což znamená, že za období dvou let bylo přijato přibližně 100 nových standardů NATO, přičemž za období 2014-2019 jich bylo přijato 196 (Getmanchuk a Fakhurdinova 2021).

Přijímání standardů NATO bychom měli vnímat jako silný krok ke změně zahraniční politiky Ukrajiny, i když se to týká hlavně armády. Ukrajina se zásadně oddaluje od odkazu Ruského impéria, Sovětského svazu, Ruské federace a naopak přijímá euroatlantickou integraci, jak už je zmíněno v Ústavě Ukrajiny nebo v Národní bezpečnostní strategii zveřejněné v roce 2020 (Getmanchuk a Fakhurdinova 2021).

Už za prezidentství Porošenka jsou totiž schválené dodatky Ústavy Ukrajiny, které právně zavazují ukrajinskou vládu k členství v NATO a Evropské unii. Dodatky jsou schválené Parlamentem Ukrajiny v roce 2019 a následná administrativa Zelenského, která je zvolena ve stejném roce, tyto dodatky silně podporuje a snaží se o jejich naplnění i ve světle ruské invaze na Ukrajinu. V dodatcích se „potvrzuje“ evropská identita ukrajinského lidu a „nezvratnost“ evropského a euroatlantického směřování Ukrajiny. V dodatcích dále stojí, že garantem tohoto strategického směřování je prezident Ukrajiny (Lapa a Frosini 2022).

Kromě symbolického a politického dopadu to má zejména praktický dopad – se standardy NATO jsou Ozbrojené síly Ukrajiny efektivnější a schopnější ve využívání zbraňových a komunikačních systémů ze Západu (W. Kagan et al. 2023). Nutno podotknout, že Ukrajina nepotřebuje přijmout všechny standardy NATO (kterých je cca 2000), například Německo jich přijalo cca 91 % nebo Spojené království cca 83 %. V aktuální míře má Ukrajina přijato přibližně 19 % standardů NATO, například nově připojený stát do NATO Černá hora má přijatých 22 % standardů NATO nebo Severní Makedonie má přijato méně než 1 %, takže se nejedná o již zásadní bariéru pro přijetí Ukrajiny do NATO (Getmanchuk a Fakhurdinova 2021)

Zásadní bariéru pro připojení Ukrajiny do NATO představuje konflikt, který se v únoru 2022 eskaloval do konvenční války. Je tak nyní nepřijatelné, aby se Ukrajina do NATO připojila, než se vyřeší daný konflikt zejména z důvodu toho, že v momentě připojení Ukrajiny do NATO by se musel aktivovat článek 5 na obranu členského státu NATO. Hlavní a důležité ale je, že Ukrajina se prostřednictvím přijímání standardů NATO silně přiblížila k Západu a plní svůj cíl euro-atlantické integrace, což nepochybně je v zájmech Spojených států amerických.

2.5. Kroky a postoje americké administrativy těsně před invazí

20. ledna 2021 se ujímá prezidentství demokratický kandidát Joe Biden. Ve světě a zejména v Evropě to znamená návrat ke stabilnímu politickému dialogu a obnově některých přátelství, záruk, dohod a vlivu, i když to není pravidlem. Biden staví diplomacii do popředí zahraniční politiky Spojených států amerických. Následně deklaruje, že jsou zde jasné výzvy a hrozby, které Spojené státy americké musí řešit. Mezi ně patří čím dál ambicióznější Čínská lidová republika a Ruská federace. Biden taktéž slibuje stvrzení aliancí, čímž myslí hlavně Severoatlantickou alianci, to je vítáno v celé západní Evropě a částech Evropy (The White House 2021b). Nicméně nebudou to Spojené státy americké, kdo bude udávat tempo zahraniční politiky. V dubnu 2021 začíná Ruská federace navyšovat počty jednotek na hranicích s Ukrajinou, do konce roku Ruská federace nasadí přes sto tisíc vojáků na hranice s Ukrajinou (Council on Foreign Relations 2022). Spojené státy americké to vnímají jako nebezpečnou eskalaci a obávají se dalšího postupu Ruské federace, následně volají po dialogu. V červnu 2021 se Spojené státy americké a Ruská federace domluví na summitu, kde mají diskutovat o několika tématech – včetně Ukrajiny. Západ a Ukrajina měla od summitu velká očekávání, zejména se doufalo v to, že dojde ke zklidnění situace. Ukrajinský prezident Zelenskyj už před summitem byl skeptický a taktéž zklamaný, že se nemohl setkat s americkým prezidentem Bidenem a probrat některé důležité body (The Independent 2021). Joe Biden se před summitem vydal na summit Group of Seven, NATO summit v Bruselu a na samostatný summit mezi USA a EU – to je taktéž důkazem toho, jak se americká zahraniční politika proměnila novou administrativou a bral se větší ohled na komunikaci se spojenci a jejich názor. Na summitu nicméně nedošlo k žádnému výraznému posunu, což naplnilo skepticismus ukrajinského prezidenta (Ellyatt 2021).

Následující měsíc Ruská federace zveřejňuje článek Vladimira Putina, kde se píše o „historické jednotě Rusů a Ukrajinců“. V článku Putin zpochybňuje legitimnost

ukrajinských hranic, celistvost a suverenitu ukrajinského státu a taktéž deklaruje, že ruský lid a ukrajinský lid je ve skutečnosti jeden společný lid (Putin 2021). Z článku je jasné, že summit nijak situaci nevyřešil a že Ruská federace bude pokračovat s mírnou eskalací a nastíněním požadavků.

V listopadu 2021 Joe Biden vítá v Bílém domě ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského. Tato návštěva jasně dokazuje, že Spojené státy americké mají silný zájem na stabilitě Ukrajiny. Biden deklaruje, že Spojené státy americké podporují suverenitu a celistvost Ukrajiny – i kdyby mělo dojít k ruské agresii. Taktéž deklaruje, že Spojené státy americké podporují aspirace Ukrajiny na euro-atlantickou integraci. Návštěva přichází i s novou finanční pomocí Ukrajině, zejména na posun v reformách, které mají za cíl demokratizaci Ukrajiny, a boji proti COVID-19 (The White House 2021a).

Svět v listopadu a prosinci 2021 se strachem vyčkává na každou akci Ruské federace, díky přítomnosti ruských vojáků na hranicích a požadavcích Ruské federace se očekává nová eskalace. Obavy potvrzují Spojené státy americké na začátku prosince 2021, kdy vydávají zprávu od tajných služeb, kde stojí, že se Ruská federace chystá k invazi na Ukrajinu. Zde je nutné i zmínit, že v tomto období vzrostla míra propagandy ze strany Ruské federace a možnost využití diplomacie na vyřešení situace se vzdalovala každým prohlášením ze strany Ruské federace a Vladimira Putina (Harris a Sonne 2021). To dokazuje i Putinovo prohlášení z 10. prosince „rusofobie je prvním krokem ke genocidě“, „Vy i já víme, co se děje na Donbasu, rozhodně to vypadá na genocidu“ (Putin cit. dle AFP 2021). Toto prezident Ruské federace tvrdil i přes to, že žádné přímé důkazy předneseny nebyly (AFP 2021). V prosinci taktéž Ruská federace nastiňuje své požadavky na deeskalaci ukrajinské krize, mezi ně patří například zákaz připojení Ukrajiny do NATO, odstranění jednotek a zbraní nasazených ze strany NATO do zemí, které vstoupily do aliance po roce 1997, což by zahrnovalo velkou část východní Evropy, včetně České republiky, Polska a Pobaltí. Toto samozřejmě NATO i celý Západ silně odmítá a většinu požadavků označuje jako nepřijatelné (Roth 2021).

Při veškerém tomto dění jsou hlavním komentujícím aktérem Spojené státy americké a může se zdát, že administrativa Joe Bidena zde vyjednávala i za Evropu. To je do nějaké míry pravda, je ale důležité zmínit, že se v tomto období taktéž zvedla míra komunikace mezi NATO spojenci, v tom hrál velkou roli ministr zahraničí Spojených států amerických Antony Blinken a ministr obrany Spojených států amerických Lloyd Austin. Macronova slova z roku 2019, kdy popsal NATO jako něco, co má mozkovou smrt, tak už byla minulostí.

V průběhu ledna a první poloviny února roku 2022 Západ diskutoval ohledně společné reakce zejména v oblasti společných sankcí a vydávala se společná prohlášení, která akce Ruské federace kritizovala. Joe Biden například v lednu uvádí, že Putin má jasné možnosti: deeskaluje; přijde k vyjednávacímu stolu; eskaluje a v návaznosti na to přijdou důsledky. Taktéž zmínil jak se začíná měnit bezpečnostní prostředí – Joe Biden hovořil s premiérkou Finska, která nastínila, že se obává toho, co Ruská federace dělá na hranicích s Ukrajinou a dle slov Joe Bidena je právě změna statusu Finska to poslední, co Ruská federace potřebuje (The White House 2022e). My dnes už víme, že k té změně došlo a Finsko se připojuje do NATO. Joe Biden a jeho administrativa vzrůstající napětí viděla jako velké nebezpečí a zároveň několikrát zmínila, že rozhodnutí, zda Ruská federace napadne Ukrajinu, náleží čistě na Vladimirovi Putinovi. Spojené státy americké se taktéž jasně postavily na stranu Ukrajiny a celkově se v těchto dvou měsících snažily o stvrzení NATO, proto na začátku února Spojené státy americké oznámily posláni 3000 vojáků na východní křídlo NATO (The White House 2022e).

Spojené státy americké se několikrát snažily nastolit diplomatickou cestu k vyřešení krize – nabízely opatření ke kontrole zbrojení, nová opatření transparentnosti nebo nová opatření strategické stability. Nicméně Spojené státy americké taktéž jasně deklarovaly, že nesleví ze základních principů – zejména z toho, že si nezávislé státy mohou rozhodnout o tom, v jaké alianci budou. V únoru se nicméně vše mění, Americký ministr zahraničí Antony Blinken 11. února 2022 uvedl, že ruská invaze na

Ukrajinu „může začít kdykoli“ (Blinken cit. dle Hansler et al. 2022) a že Ruská federace nadále navyšuje jednotky na hranicích s Ukrajinou. Joe Biden ale zůstával optimistický a stále důvěřoval, že se krize vyřeší diplomatickou cestou (Hansler et al. 2022). Zde je i důležité zmínit, že se Bidenova administrativa zdráhala zavést sankce hned ze začátku právě proto, aby stále bylo místo na diplomacii. Bidenova administrativa taktéž následně varovala, že jestli opravdu dojde na invazi ze strany Ruské federace, tak reakce ze strany mezinárodního společenství bude velká.

19. února 2022 na Mnichovské bezpečnostní konferenci viceprezidentka Kamala Harris prohlásila, že agrese Ruské federace vůči Ukrajině je i agresí vůči Evropě, demokracii a Západu. Taktéž zmínila, že v případě invaze na Ukrajinu jsou Spojené státy americké připravené na cokoli a hodlají podporovat obranu ukrajinského státu pomocí ekonomické a vojenské podpory, i když ne přímé vojenské pomoci. V projevu taktéž několikrát zmínila, jak je jednota Západu důležitá v reagování na chování Ruské federace (The White House 2022h). V návaznosti na Mnichovskou bezpečnostní konferenci se viceprezidentka Kamala Harris sešla s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským, kde zopakovala, že Spojené státy berou vážně celistvost a suverenitu Ukrajiny a stojí plně za Ukrajinou (The White House 2022g).

21. února 2022 prezident Ruské federace Vladimir Putin oznamuje, že Ukrajina je integrální součástí Ruské federace, uznává separatistické republiky Luhansku a Doněcku za nezávislé a požaduje, aby Ukrajina okamžitě přestala s vojenskými operacemi na hranicích separatistických republik. Následující den Spojené státy americké, Spojené království a jejich spojenci v reakci na Putinův rozkaz uvalují sankce na členy ruského parlamentu, banky a další, Německo taktéž zastavuje projekt plynovodu Nord Stream 2 (Reuters 2022).

Sankce ze strany Spojených států amerických byly už v této chvíli velice rozsáhlé a zahrnují jak blokování ruských bank, ruských osob, ruských firem, tak i sankce, které mají zablokovat přístup Moskvy k západním finančním institucím. To se týká i

samotných finančních úkonů, jelikož například Sberbank nebo VTB již nemohou provádět transakce v dolarech a žádný americký občan s nimi nemůže provádět interakce. Další sankce se zaměřují na bankovní a firemní subjekty, které jsou pro ruskou ekonomiku klíčové – ty díky sankcím nemůžou získávat peníze prostřednictvím amerického trhu – to limituje, jak možnost získávat nové finance pro Kreml, tak i možnost získávání nových technologií. Sankce se zaměřují i na samotné osoby, které jsou nějak spjaté s administrativou Ruské federace, jedná se zkrátka o elitu, která je blíže k Vladimíru Putinovi. Patří sem jména jako například: Sergei Ivanov – ruský ministr; Nikolai Patrushev – vedoucí Rady bezpečnosti Ruska; Igor Sechin – významný ruský oligarcha. Sankční kroky například zahrnují: sankční osoby jsou odříznuté od amerického finančního systému; zmrazila se veškerá jejich aktiva, která drží ve Spojených státech amerických; dále nemohou vycestovat do Spojených států amerických. Sankce se nevyhnuly ani Bělorusku, zde Spojené státy americké uvalily sankce na dvě významné běloruské státní banky, devět obranných firem a sedm představitelů a elit napojených na režim. Dále Spojené státy americké uvalily silné vojenské embargo na Ruskou federaci – je zakázáno Ruské federaci prodávat americké vojenské technologie, to se týká i samostatně vyvinutých vojenských technologií třetích států, kde je základ tvořený právě americkou technologií. Spojené státy americké taktéž udělaly důležitý krok v šíření sankcí – země, které přijmou stejné nebo dosti podobné sankce vůči Ruské federaci, jsou vyňaty z nových licenčních požadavků USA pro položky vyrobené v jejich zemích. Spojené státy americké uvalily sankce zejména z důvodu závažného porušení mezinárodního práva Ruskou federací, jak už jsem zmiňoval v minulých odstavcích (The White House 2022a). Pokud si to máme nějak shrnout, tak sankce cílí zejména na oslabení ruské ekonomiky a její možnost profitovat a tím financovat své tažení na Ukrajině, v druhé řadě se sankce soustředí na ruské osoby spojené s administrativou.

Joe Biden to v těchto dnech před samotnou ruskou invazí komentuje slovy, že „toto je začátek ruské invaze na Ukrajinu, jak naznačil a požádal (Vladimir Putin) o

povolení od své dumy.“ (Biden cit. dle The White House 2022c). První reakcí, jak už jsem zmínil, bylo oznámení sankcí, následně došlo k několika přesunům vojáků na východním křídle NATO, nicméně bylo striktně řečeno, že se jedná o obranné manévry – Spojené státy americké se nechystaly zaútočit na Ruskou federaci (The White House 2022c).

3. Kroky a postoje americké administrativy po invazi

Tato kapitola pojednává zejména o krocích a postojích americké administrativy po ruské invazi na Ukrajinu. Součástí kapitoly je taktéž přímá pomoc a komunikace s Ukrajinou, akce a prohlášení Spojených států amerických v mezinárodním prostředí nebo americká prohlášení mířená proti ruskému užití jaderných zbraní.

3.1. Reakce ze strany Spojených států amerických – stanoviska a sankce

Vše eskaluje a vrcholí v ranních hodinách 24. února 2022, kdy Ozbrojené síly Ruské federace překračují hranice Ukrajiny a dochází k plné invazi nezávislého a svrchovaného státu. Reakce jednotlivých států na sebe nenechala dlouho čekat.

Spojené státy americké zaujmulý stanovisko, kde tvrdě odmítly ruskou invazi na Ukrajinu, jako brutální útok bez provokace a bez odůvodnění. Americký prezident Joe Biden v jeho první tiskové konferenci po ruské invazi na Ukrajinu zmínil, jak právě on před invazí už několik týdnů varoval a jak to celé Vladimir Putin připravoval. Dle Bidena to byl předem promyšlený útok, který má za cíl zničit nezávislost Ukrajiny. Biden dále zmínil, že to je hrubé porušení mezinárodního práva a Ruská federace ponese zodpovědnost za své akce. V tomto světle Biden taktéž oznamuje nové sankce a další kroky, které mají směřovat k oslabení Ruské federace – jedná se zejména o zmobilizování již nashromážděné a nové mezinárodní spolupráce. To je například společné stanovisko skupiny G7, že Ruské federaci bude znemožněno obchodování s dolarem, eurem, librou a jenem. Biden taktéž jasně deklaruje, že nebudou vyslány americké jednotky na Ukrajinu – nicméně oznamuje, že dojde k nebývalé materiální podpoře Ukrajiny, aby se dokázala ubránit před ruskou agresí. Došlo také na NATO, které v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu aktivovalo tzv.

plány reakce, což dovoluje využít jednotky rychlé reakce a došlo taktéž k dalším přesunům na hranice s Ruskou federací. V neposlední řadě je ještě zmíněno, že Spojené státy americké stojí s Ukrajinou a hodlají pomoci všemi dostupnými prostředky – kromě tedy přímého vyslání jednotek na Ukrajinu (The White House 2022f). Z Bidenovo prohlášení můžeme vidět, že Spojené státy americké byly připravené na ruskou invazi na Ukrajinu a očividně byly i připravené se proti Ruské federaci postavit novými sankcemi a ohlášením nebývalé přímé podpory Ukrajině. Taktéž bylo v těchto dnech evidentní, že se Spojené státy americké pokusí o zmobilizování Západu a další podpory.

Jako reakce přicházejí i nové sankce, které mají za cíl položit ekonomiku Ruské federace na kolena a tím zhoršit jak tamní domácí situaci, tak i možnost financování Ozbrojených sil Ruské federace, a tím i financování „speciální vojenské operace“. Dochází tak ke spojování Západu, kdy jsou přijímány společné sankce – ve vedení tohoto všeho jsou právě Spojené státy americké. Brzo jsou tak schváleny nové sankce jako například: zablokování přístupu ruských bank do mezinárodního platebního systému SWIFT; zakázaný vstup ruských letadel do vzdušného prostoru Spojených států amerických, Evropské unie a Kanady; začínají taktéž větší sankce vůči samotným osobám, které jsou nějak spjaty s ruským nebo běloruským režimem, jedná se zejména o oligarchy a v některých státech jsou jim dokonce zabavována aktiva; 8. března dochází k další velké sankci – zákazu dovozu ropy, plynu a uhlí z Ruské federace do Spojených států amerických (Funakoshi et al. 2022). Spojené státy americké si od toho hlavně slibují to, že to zmaří možnost Ruské federace nějak profitovat, jelikož ropa pro Ruskou federaci představuje silný profit (Berman a Siripurapu 2023). Samotné Spojené státy americké a ostatní státy Západu se už po ruské invazi na Ukrajinu snažily zmenšit svoji závislost právě na dovozu těchto komodit z Ruské federace.

Brzy se ke Spojeným státům americkým připojují i ostatní státy, zejména i celá Evropská unie. Joe Biden taktéž uvítal kroky některých klíčových firem, které se

rozhodly z ruské ekonomiky naprosto odejít, jedná se například o firmy jako Visa, Mastercard, Ford, Nike nebo Apple. Vlivem ruské invaze na Ukrajinu a následných sankcí došlo ke zvýšení cen některých komodit, zejména pohonných hmot. To si americký prezident Joe Biden uvědomoval a stalo se to zásadním domácím tématem, za které byl i z řad Republikánů silně kritizován. Joe Biden několikrát deklaroval, že udělá vše proto, aby se ceny pohonných hmot snížily, jelikož to byl jeden z hlavních faktorů, který mu snižoval celostátní podporu – v červenci 2022 měl Joe Biden podporu pouze kolem 38 % (Silver 2023). Biden ale taktéž deklaroval, že nelze spolupracovat s ruským agresorem, a proto musí dle Bidenových slov americký lid zvládnout to nejhorší (The White House 2022d). Ceny pohonných hmot se začaly snižovat až ke konci roku 2022, a tím se zlepšila i podpora Joe Bidena na přibližných 43 % (YCharts 2023b) (Silver 2023).

Spojené státy americké se snažily rozšířit podporu Ukrajině i mimo státy Západu a hlavním nástrojem se stala Organizace spojených národů. 21. září 2022 Joe Biden na Valném shromáždění OSN prohlásil, že Spojené státy americké odsuzují hanebné porušování Charty OSN ze strany Ruské federace a vyzývají svět, aby stál při Ukrajině. Biden taktéž vyzval k tomu, aby Ruská federace trpěla za své „imperialistické ambice“ – „bez následků riskujeme samotnou existenci OSN“ (Biden cit. dle United Nations 2022a). Už 2. března 2022 byla 141 hlasy přijata rezoluce, která odmítá ruskou invazi na Ukrajinu a požaduje okamžité stažení jednotek Ruské federace z Ukrajiny – rezoluce byla přednesena Ukrajinou, Spojené státy americké tuto rezoluci uvítaly a jejich velvyslankyně Linda Thomas-Greenfield prohlásila, že mezinárodní společenství by mělo stát při ukrajinském lidu, který čelí ruské agresi (United Nations 2022c). Dále 7. dubna 2022 bylo na základě hlasování ve Valném shromáždění Ruské federaci odňato členství v Radě pro lidská práva, kde 93 států hlasovalo pro, 24 proti a 58 se zdrželo (United Nations 2022e). Dne 26. dubna 2022 došlo k přijetí další důležité rezoluce, kde cílem bylo přimět pět stálých členů Rady bezpečnosti k odpovědnosti za použití práva veta. Dle slov americké velvyslankyně

Lindy Thomas-Greenfield je problém, že Moskva ohavně porušila Chartu OSN a poté zablokovala snahy Rady bezpečnosti situaci řešit (United Nations 2022b). 12. října 2022 byla 143 hlasy přijata rezoluce, která odmítala nelegální ruskou anexi 4 ukrajinských oblastí – Chersonské, Záporožské, Luhanské a Doněcké. Spojené státy americké opět volaly po ochraně mezinárodních pravidel neboli Charty OSN. Co se týče hlasování, tak 35 států se zdrželo, včetně Čínské lidové republiky nebo Indie, 5 hlasů bylo proti a to: Bělorusko, Korejská lidově demokratická republika, Nikaragua, Ruská federace a Sýrie (United Nations 2022d). Spojené státy americké se tak snažily využít spojitosti Západu a jejich konexí po celém světě a to z několika důvodů: vypadat silně a odhodlaně odmítat útok na suverénní stát; budovat protiruskou koalici; snažit se, aby se ostatní státy radši od Ruské federace vzdalovaly, než aby se s ní sbližovaly; v neposlední řadě taktéž chránit své zájmy a případně rozšířit svůj vliv.

Jak už bylo vidět před samotnou „speciální vojenskou operací“, rétorika ze strany Spojených států amerických byla vůči Ruské federaci razantnější, to se nemění ani po samotné invazi, kdy některé výroky jsou ještě více údernější a důslednější. Například už v březnu 2022 Spojené státy americké obviňují Ruskou federaci z páčání válečných zločinů na Ukrajině, ministr zahraničí Spojených států amerických Antony Blinken například uvedl „Ruské síly zničily obytné domy, školy, nemocnice, kritickou infrastrukturu, civilní vozidla, nákupní centra a sanitky, přičemž tisíce nevinných civilistů bylo zabito nebo zraněno“ (Blinken cit. dle Wilkie 2022). Spojené státy americké dále uvedly, že by měla být Ruská federace za své zločiny stíhána soudy – zde je ale důležitá poznámka, že nebylo uvedeno, jakým soudem má být Ruská federace obviněna. Pokud se jedná o válečné zločiny, tak ty řeší Mezinárodní trestní soud, jehož členem ale Spojené státy americké, Ukrajina a ani Ruská federace nejsou. Ukrajina s Mezinárodním trestním soudem ale spolupracuje, zejména co se týče vyšetřování trestních činů, které se dějí na ukrajinském území. Vyšetřuje se hlavně přesun ukrajinských dětí z okupovaného území do Ruské federace. Ruská federace tak není členem Mezinárodní trestního soudu z evidentních důvodů –

nepřijímá jejich obvinění a stanoviska ohledně zločinů, které prý Ruská federace páchá (Leff et al. 2023). Spojené státy americké nejsou členy Mezinárodního trestního soudu, jelikož začal vznikat v roce 1998 a Spojené státy americké se obávaly politicky motivovaných stíhání amerických vojáků – zde je i důležité zmínit, že o rok později probíhala intervence Západu v Kosově a poté v roce 2001 započala invaze do Afghánistánu (Martin 2022).

V dubnu 2022 dochází ještě na tvrdší obvinění – americký prezident Joe Biden obviňuje Ruskou federaci ze spáchání genocidy. Zprvu není jasné, zda to Joe Biden myslel vážně, ale svá slova potvrzuje „Ano, nazval jsem to genocidou, protože je stále jasnější, že Putin se prostě snaží vyhladit myšlenku, že někdo může být Ukrajincem, a důkazů přibývá,“ (Biden cit. dle Holland a Mason 2022). Následně na to Joe Biden uvedl, že nechá mezinárodní soud a společenství posoudit tyto hrůzné zločiny a zda budou kvalifikovány jako genocidu – ale Joe Biden uvedl, že jemu to tak připadá. Ostatní členové Bidenova kabinetu, zejména Jake Sullivan a Antony Blinken, stejná slova nepoužili, ale rázně uvedli, že Ruská federace páchá válečné zločiny na Ukrajině (Liptak 2022b). V únoru 2023 dochází k dalšímu ráznějšímu formálnímu obvinění Ruské federace ze strany Spojených států amerických – na Mnichovské bezpečnostní konferenci viceprezidentka Kamala Harris uvedla, že Ruská federace se dopouští zločinů proti lidskosti. Odůvodnila to tím, že Ruská federace je odpovědná za rozsáhlý a systematický útok proti ukrajinskému civilnímu obyvatelstvu s odkazem na důkazy o popravách, znásilňování, mučení a násilných deportacích – někdy páchaných i na dětech. Taktéž bylo potvrzeno, že Spojené státy americké pomohou Ukrajině s vyšetřováním a Kamala Harris dokonce použila slova, že spravedlnosti musí být učiněno zadost (Ward 2023). Zde je i zajímavé poukázat na to, že někteří členové Senátu Spojených států amerických chtějí jít dále. V únoru 2023 senátor Joe Manchin za Demokraty a Shelley Moore Capito za Republikány předložili bipartijní rezoluci, která uznává ruskou válku na Ukrajině za genocidu. Rezoluce má zatím podporu

dalších 14 senátorů, nachází se mezi nimi důležitá jména, jako Tim Kaine, Rick Scott, Amy Klobuchar, Lindsey Graham nebo Marco Rubio (Manchin 2023).

3.2. Spojené státy americké – jejich zájmy, obavy a ruská rétorika kolem užití jaderných zbraní

Spojené státy americké se obávaly eskalace ve východní Evropě, zejména v Pobaltí, ale i eskalace v ostatních rizikových oblastech – například mezi Ázerbájdžánem a Arménií nebo mezi Pákistánem a Indií. Další rizikovou oblastí bylo napětí v Tchajwanském průlivu, kde se Spojené státy americké obávaly Čínské lidové republiky. Nicméně byla tu i další realita se kterou Spojené státy americké musely pracovat a po ruské invazi na Ukrajinu se to stalo středobodem jednání s Ruskou federací – existence jaderných zbraní a riziko jejich užití. Spojené státy americké tak měly před sebou „velice obecně“ 3 hlavní úkoly:

Prvním úkolem bylo zamezit Ruské federaci v postupu na Ukrajině – tím Spojené státy americké chránily své zájmy ve východní Evropě a oslabovaly svého rivala, který by v případném vítězství mohl dál expandovat a ohrožovat členské státy NATO, zejména Pobaltí, ale i nečlenské státy NATO, jako například Moldavsko, kde se dodnes Západ obává eskalace ze strany Podněstří, což je kvazi stát, kde je patronem právě Ruská federace. Zde se hlavním nástrojem stala přímá pomoc Ukrajině – vysílání důležité výbavy, aktivní komunikace s administrativou Ukrajiny a s jejich velením, dodávání zpravodajských informací a západních technologií.

Dalším úkolem bylo ukázat, že za porušování mezinárodních pravidel přichází důsledky, které mají silný vliv jak na ekonomiku daného státu, tak i na samotnou úspěšnost agrese. Opět se jedná o ochranu mezinárodních pravidel a odmítání války, jako něčeho, skrz co se dá řešit nějaký problém. To právě deklaroval Joe Biden i na Valném shromáždění OSN, kde varoval, že mezinárodní řád je pod útokem ze strany

aktérů, kteří se snaží mezinárodní řád zbourat nebo překroutit pro svůj vlastní prospěch. Zde i Biden zmínil, že by se OSN mělo reformovat, aby bylo více efektivní a inkluzivnější. Překvapivé je, že dle Bidena by se reforma neměla vyhnout ani Radě bezpečnosti, kde by mělo dojít ke zvýšení počtu stálých členů a Rada bezpečnosti by měla být hlavním ochráncem mezinárodních pravidel (United Nations 2022a). Hlavním nástrojem jsou zde politické proklamace Západu, společné sankce a naléhání na ostatní státy světa, aby odmítly akce Ruské federace. To se částečně naplnilo, zejména v bezprostřední blízkosti Ruské federace, kdy se státy Kavkazu a Střední Asie od Ruské federace začaly oddalovat a odmítly podpořit ruské tažení na Ukrajině. Konec konců, částečným úspěchem je i to, že Čínská lidová republika zůstala neutrální a nevyjádřila plnou podporu Ruské federaci. Spojeným státům americkým se tak povedlo izolovat Ruskou federaci na mezinárodním poli, kdy podporu Ruské federaci vyjádřily jenom jednotky států – státy jako například Sýrie nebo Korejská lidově demokratická republika. Jediný stát, který se vlastně podílel na ruské invazi na Ukrajinu je Bělorusko, odkud útočily na ukrajinské území Ozbrojené síly Ruské federace. Zde je i zásadní zmínit posílení NATO – přeorientování neutrálních států Švédska a Finska, které se rozhodly ve světle ruské invaze na Ukrajinu podat přihlášku do NATO, což Spojené státy americké uvítaly.

Právě těmito dvěma úkoly Spojené státy americké reagovaly i na další nebezpečí, což představuje případná invaze Tchajwanu ze strany Čínské lidové republiky, kde Biden zmínil, že odmítá jednostranné změny statusu quo.

Třetí úkol se týká precedentu nevyužívání jaderných zbraní. Právě obava z jeho porušení je snad nejvyšší a už od zvýšení napětí na konci roku 2021 se Spojené státy americké snaží o udržení jaderného klidu různými kroky, prohlášeními a nalezením shody s ostatními státy, zejména s Čínskou lidovou republikou. Ruská federace několikrát varovala, že použije jaderné zbraně, pokud bude ruský stát a ruský lid v ohrožení. Už po samotné invazi Vladimir Putin uvedl ruský jaderný arzenál do nejvyšší pohotovosti z důvodu západní kritiky – i když to byla jen symbolika, tak to

řadu aktérů vyděsilo a taktéž se k tomu vyjadřovalo. Americká velvyslankyně do OSN Linda Thomas-Greenfield to komentovala slovy, že Ruská federace musí zmírnit nebezpečnou rétoriku ohledně jaderných zbraní. Pro Spojené státy americké v tuto chvíli bylo důležité, aby nedošlo k užití jaderných zbraní a hlavně, aby to pro jakýkoliv stát bylo nemyslitelné – precedent nevyužívání musí zkrátka přetrvat a musí se předejít nedorozumění (Tsvetkova 2022). Spojené státy americké několikrát varovaly Ruskou federaci před užitím jaderných zbraní, například americký poradce pro národní bezpečnost Jake Sullivan prohlásil, že užití jaderných zbraní by pro Ruskou federaci znamenalo katastrofální důsledky (Al Jazeera 2022). Ke Spojeným státům americkým se přidala 4. listopadu 2022 Čínská lidová republika, která varovala Ruskou federaci před bezprecedentním užitím jaderných zbraní, prezident Čínské lidové republiky Si Ťin-pching dále prohlásil, že mezinárodní společenství by měla tvrdě odmítnout ruské užití, či hrozbu užití jaderných zbraní (Lau 2022). V listopadu 2022 taktéž dochází k setkání mezi ředitelem CIA William Burnsem a jeho ruským protějškem ředitelem SVR Sergejem Naryškinem, hlavním účelem tohoto setkání bylo předat americkou pozici na ruské užití jaderných zbraní – cílem bylo Ruskou federaci varovat před důsledky (Sabbagh a Tondo 2022). Ačkoliv se řada politiků a médií snažila ve světle ruské invaze na Ukrajinu zmírnit nebo odmítat tvrdá tvrzení Vladimira Putina ohledně užití jaderných zbraní, tak Joe Biden, ředitel CIA William Burns a americký poradce pro národní bezpečnost Jake Sullivan dospěli k závěru, že to Putin myslí smrtelně vážně, a proto i Spojené státy americké reagují tak vážně na situaci kolem hrozby užití jaderných zbraní (Rasmussen et al. 2023).

Na mezinárodním poli toto hraje velkou roli, máme zde totiž řadu dohod, které si berou za cíl snížit počet jaderných zbraní a jejich případné užití, jsou to taktéž dohody, které se věnují užití samotných strategických a taktických raket. Už od zabránění Krymu Ruskou federací roku 2014 dochází k výrazné změně ve vztahu se Spojenými státy americkými a to ovlivňuje i velice důležité dohody. Jednou z těchto dohod je Smlouva o likvidaci raket středního a krátkého doletu, ze které Spojené státy americké v srpnu

2018 odstupují – jako důvody značí zejména zvýšenou agresi ze strany Ruské federace na Ukrajině a to, že Ruská federace smlouvu ani neplní. Tento krok je spojenci kladně přijat. Co už ale spojenci vítáno není, je odstup Spojených států amerických od Smlouvy o otevřeném nebi v roce 2020. Jedná se o jedinečnou smlouvu, kdy se signatáři vzájemně kontrolují ohlášenými přelety. Spojené státy americké jako důvod odchodu od smlouvy uvedly to, že Ruská federace dle jejích slov smlouvu porušuje. Následující rok odstupuje od smlouvy i Ruská federace (Bahouňková 2021). V roce 2021 dochází k prodloužení dohody START na dalších pět let – to je vzájemná dohoda o snižování počtu jaderných zbraní (Masters a Baumgartner 2022). Nicméně už krátce po prodloužení dohody START Spojené státy americké sledují, že Ruská federace neplní podmínky vyplývající z dohody, a dokonce v průběhu války na Ukrajině Ruská federace odmítá kontroly ze strany Spojených států amerických. Situace se proměňuje na začátku roku 2023, kdy zahraniční výbor Sněmovny reprezentantů Spojených států amerických vydává dopis, ve kterém stojí, že Ruská federace neplní samotné základy dohody START a je nutná akce ze strany administrativy. Ta na to reagovala tím, že se dohodu snaží udržet a hledat nějaký společný bod pro komunikaci s Ruskou federací. Jednání byla stanovena na listopad roku 2022, ale k jednáním nakonec nedošlo a nové datum stanoveno nebylo. Administrativa ruské federace prohlásila, že podmínky vyplývající z dohody START plní, ale taktéž prohlásila, že v aktuálním napětí nevidí reálný scénář, kdy by se dohoda START po roce 2026 obnovila na další roky (Staff and agencies in Washington 2023).

To potvrdila slova Vladimira Putina 21. února 2023, kdy v projevu oznámil, že Ruská federace odstupuje od dohody START. Ministr zahraničí Spojených států amerických Antony Blinken na to reagoval slovy, že ruský krok je velmi nešťastný a nezodpovědný. Jedná se tak o nové dno americko-ruských vztahů, kdy můžeme sledovat nenalezení společného bodu na jednání. Dle Jona Wolfsthala, což byl poradce Baracka Obamy pro kontrolu zbraní a nešíření v Radě pro národní

bezpečnost, je toto alarmující, jelikož Spojené státy americké a Ruská federace měly určitou formu kontroly strategických zbraní již od roku 1972. Spojené státy americké dle něho mají stále rozsáhlou možnost monitorovat ruské jaderné síly, a to i bez platné smlouvy. Ztráta dohod však zvýší nejistotu a pravděpodobnost nedorozumění (Roth a Borger 2023)

Spojené státy americké zkrátka nechtějí riskovat užití jaderných zbraní a nadále pokračují ve vydávání závažných stanovisek, kde varují před jejich užitím zejména Ruskou federaci. Společná pozice s Čínskou lidovou republikou tak přichází jako silný stabilizační faktor v mezinárodním prostoru, ve kterém se Spojené státy americké snaží udržet nastavená pravidla a odmítají bezprecedentní kroky plynoucí z ruské invaze na Ukrajinu.

3.3. Přímá pomoc a komunikace s Ukrajinou a samotný průběh války, aneb vývoj západní pomoci

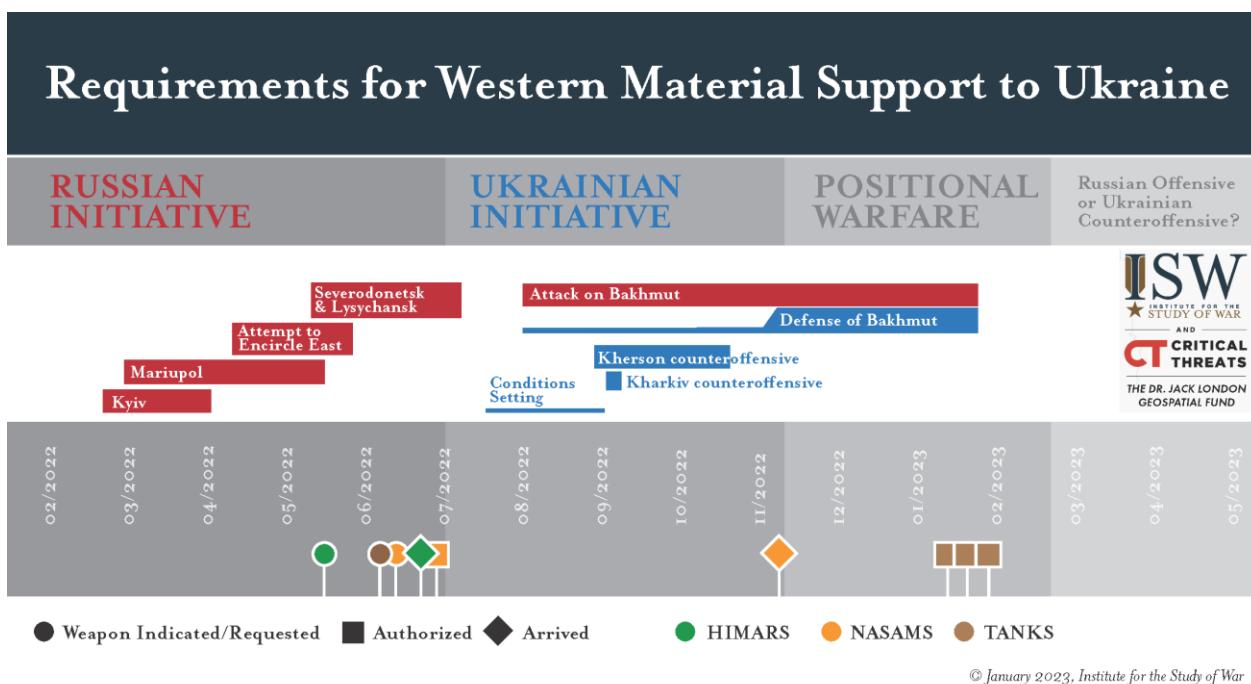
Další aspekt, který hraje obrovskou roli při vztahu mezi Spojenými státy americkými a Ukrajinou je přímá pomoc. Pod tím si můžeme představit zejména dodávky vybavení, výzbroje, zbraní, ale i zpravodajských informací. Můžeme sem zahrnout i samotné politické prohlášení, které Ukrajinu dennodenně ujišťují o západní pomoci a podpoře. Toho už jsem se dotkl v minulé kapitole a je zjevné, že ta míra podpory je nevídaná a je to zásadní faktor, který umožnil Ukrajině se ubránit Ruské federaci po zabránění Krymu v roce 2014 a hlavně ruskému tažení po ohlášení „speciální vojenské operace“. Ačkoliv se v prvních dnech ruské ofenzívy zdálo, že Ukrajina je v bodě rozpadnutí, zejména kvůli ruské ofenzívě na Kyjev, tak i přes veškerý ruský nápor Ukrajina vydržela a už na začátku dubna 2022 můžeme sledovat úspěch některých ukrajinských protiútoků, zejména v bezprostřední blízkosti hlavního města Kyjeva, odkud Ozbrojené síly Ukrajiny dokázaly odrazit Ozbrojené síly Ruské federace. V těchto dnech byla naprosto zásadní západní pomoc v podobě politických prohlášení, ale hlavně v podobě přímé pomoci, kdy jednotlivé státy Západu slíbily,

že Ukrajině pomohou v obraně. Tato pomoc ze Západu dodala Ukrajině morálku a uvědomění, že nějaká pomoc přijde a Ukrajina se tak mohla lépe připravit na protiútoky. Zde se dostáváme k mírnému rozdělení Západu – některé státy deklarovaly, že dodají vše, co budou moci – to jsou například státy východní Evropy, jako je Polsko, či Česká republika; nicméně některé státy se už od začátku zdráhaly od přímé pomoci, jelikož se obávaly reakce ze strany Ruské federace, zde řadíme například Německou spolkovou republiku a Francouzskou republiku. Německý kancléř Olaf Scholz a francouzský prezident Emmanuel Macron stále věřili v diplomatické řešení a snažili se o mírová jednání mezi Ruskou federací a Ukrajinou, která by měla nějaký výsledek – nic takového se ale nekonalo a nekoná (Walker 2022). Válka se tak pomalu vyvíjí, jsou tu chvíle, kdy převládá skepse, ale i chvíle, kdy převládá optimismus, což má dopad i na západní podporu. Právě Spojené státy americké západní podporu udávají a taktéž v ní vedou, co se týče materiální a vojenské pomoci.

Jakou pozici zde tedy zaujmuly Spojené státy americké? Právě jejich materiální a přímá podpora sehrála snad nejdůležitější roli při obraně Ukrajiny – ačkoliv nedokážeme přímo určit, jak vyslaná pomoc Ukrajině pomohla, tak je nepochybné, že to je zásadní faktor, který Ukrajině při obraně pomáhá a dokázal zvrátit nejčernější scénář. S kontroverzní přímou pomocí v podobě vyslání smrtících zbraní za Trumpovo prezidentství se situace razantně proměňuje se zvyšujícím napětím s Ruskou federací v roce 2021 a následnou ruskou invazí na Ukrajinu v roce 2022. Tím se postupně zvětšuje i vyslaná pomoc Ukrajině – jak v podobě finanční, tak humanitární a vojenské pomoci. Už po ruské invazi na Ukrajinu 24. února 2022 Joe Biden oznamuje, že Spojené státy americké stojí za Ukrajinou a pomůžou se jim ubránit před ruskou agresí (The White House 2022b). S probíhajícími ofenzivami přicházejí i prosby ze strany Ukrajiny, důležité jsou zejména dodávky důležitých západních technologií, které Ukrajině dodávají silnou výhodu nad Ruskou federací a dovolují jim se lépe bránit a vést protiofenzívy. Zde řadíme tři důležité věci: už

v květnu 2022 je požadováno velmi přesné dělostřelectvo HIMARS, které je schopno přesně zasáhnout nepřátelský cíl až do 300 kilometrů, zde ale záleží na typu munice – Ukrajina při dodávce dostala rakety s dostřelem 80 kilometrů, efektivnější ATACMS, které mají dostřel až 300 kilometrů, Ukrajina zatím nedostala. Právě toto dělostřelectvo se velice brzo ukazuje jako velice zásadní při obraně Ukrajiny, po dodání HIMARS přebírá Ukrajina iniciativu, zejména díky tomu, že přesnými zásahy ničí mosty a další důležité uzly, které tvoří logistiku pro ruské síly; v červnu a červenci 2022 Ukrajina požaduje zaslání NASAMS, což jsou protiletadlová zařízení. Ukrajina na začátku války trpěla pod tíhou ruských letadel a nebyla schopna plně konkurovat ruským silám, jelikož Ruská federace ovládala vzdušný prostor. To dodané systémy protivzdušné obrany změnilo a Ukrajina v létě a na podzim přebírá iniciativu. Nejnovějším a nejaktuálnějším požadavkem jsou tanky – Ukrajina se začíná obávat připravované ruské ofenzivy a příchodu nově zmobilizovaných vojáků, právě nejmodernější tanky mají pomoci Ukrajině se bránit nové vlně ofenziv. Západ již odpověděl a dodávky tanků jsou na cestě, jedná se o nejmodernější tanky typu M1 Abrams, Leopard 2 nebo Challenger 2 (Meilhan a Chen 2023). Další zásadní pomocí bylo vyslání 155mm houfnic z USA v dubnu 2022. Veškeré tyto dodávky napomohly Ukrajině se ubránit a vést protiofenzivy, kterými získaly zpět nějaké území. Dalším důležitým faktorem jsou dodávané zpravodajské informace ze strany Západu a poradenství při vedení vojenských operací – i právě zde jsou Spojené státy americké nejvíce nápomocné. Je taktéž důležité zmínit, že dle expertů z Ústavu pro studium války absence akce Západu a opožděné dodávky důležitých západních vojenských technologií vedly k oslabení Ukrajiny a jejich možnosti se bránit ruské agresi (W. Kagan et al. 2023).

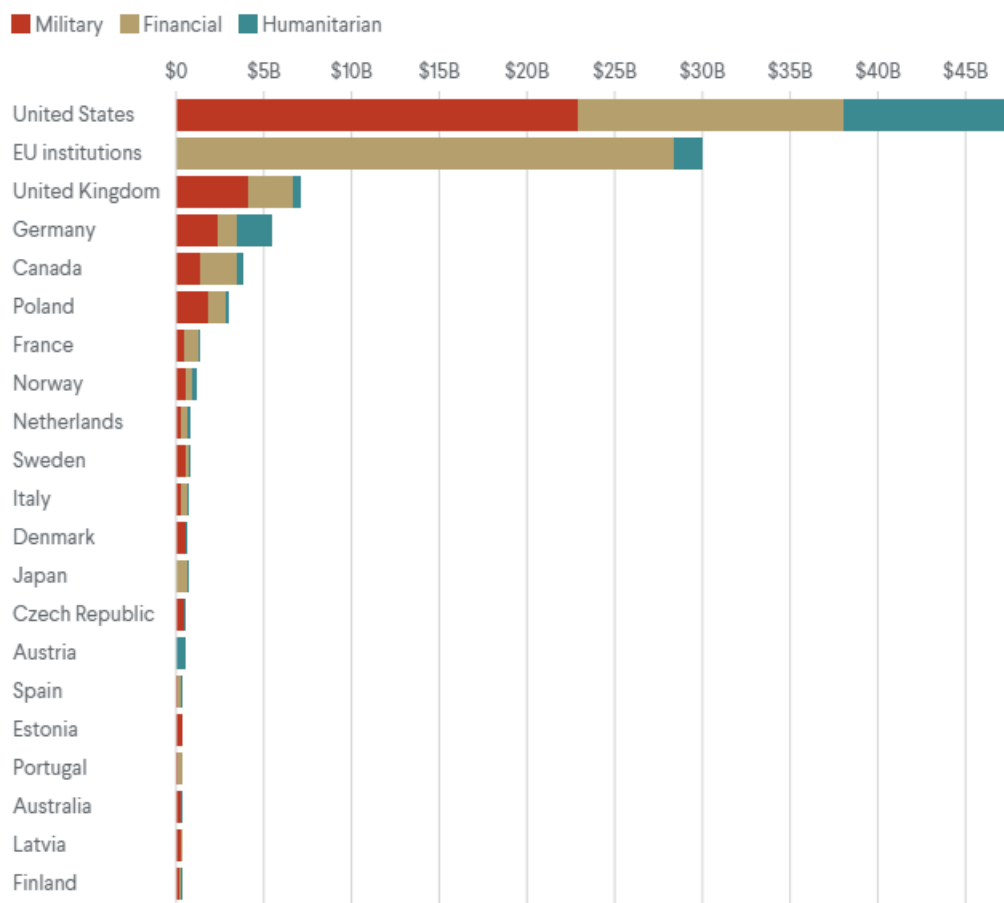
Obrázek 2: Požadavky ze strany Ukrajiny a průběh války na Ukrajině.



Zdroj: W. KAGAN, Frederick, Kimberly KAGAN, Riley BAILEY, Grace MAPPES, Howard HOWARD, Mason CLARK, Kateryna STEPANENKO a George BARROS, 2023. Institute for the Study of War [online] [vid. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.understandingwar.org/backgrounders/russian-offensive-campaign-assessment-january-29-2023>.

Dalším důležitým ukazatelem je to, že Spojené státy americké dodávají suverénně největší množství pomoci Ukrajině, a to jak vojenské, tak i humanitární. Pouze finanční pomoc je větší u Evropské unie, ale když sečteme vše, tak Spojené státy americké jednoznačně dodávají největší pomoc (Masters a Merrow 2022). Jedná se tak opět o úkaz důležitosti americké pomoci ale i jejich „přítomnosti“ na Ukrajině, kde americký vliv figuruje od 90. let. Můžeme tak sledovat projekci amerického vlivu a jakým způsobem je pro ně Ukrajina důležitá, co se týče jejich obrany proti Ruské federaci.

Graf 1: Pomoc Ukrajině do 20. listopadu 2022.



Zdroj: MASTERS, Jonathan a Will MERROW, 2022. How Much Aid Has the U.S. Sent Ukraine? Here Are Six Charts. *Council on Foreign Relations* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/article/how-much-aid-has-us-sent-ukraine-here-are-six-charts>.

Pokud se máme podívat na americkou vojenskou pomoc ostatním nejvyšším příjemcům, včetně Afghánistánu a Izraele, tak pomoc Ukrajině velmi přesahuje tyto hodnoty. V roce 2020 Izrael získal 3,3 miliard dolarů, Afghánistán 2,8 miliard dolarů nebo Egypt dostal 1,3 miliard dolarů na vojenské pomoci od Spojených států amerických. Jenom v samotném roce 2022 získala Ukrajina 22,9 miliard dolarů na vojenské pomoci. Ten rozsah pomoci Ukrajině ze strany Spojených států amerických je zkrátka astronomický. Pokud si máme uvést nějaké příklady, tak v období od 20. ledna 2022 do 9. prosince 2022 bylo dodáno: 8 NASAM systémů, 75 tisíc neprůstřelných vest a helem, 8500 systémů Javelin, 38 HIMARS, 142 155mm

houfnic, 440 MRAP vozidel, 1000 Humvee, přes 2000 výbušných dronů nebo 50 protidělostřeleckých radarů (Masters a Merrow 2022).

V neposlední řadě je důležité poukázat na západní státní návštěvy Ukrajiny, které byly symbolické a dodávaly Ukrajině silnou morálku a vědomí, že Západ stojí s Ukrajinou. Poprvé se tak stalo 15. března 2022, když Kyjev navštívil premiér České republiky Petr Fiala, premiér Polské republiky Mateusz Morawiecki a v té době premiér Slovinska Janez Janša. Následovaly návštěvy od v té době premiéra Spojeného království Borise Johnsona, premiéra Kanady Justin Trudeau nebo premiérky Finska Sanna Marin. 16. června 2022 se udála další důležitá návštěva, Ukrajinu navštívil prezident Francouzské republiky Emmanuel Macron, kancléř Německé spolkové republiky Olaf Scholz, v té době premiér Italské republiky Mario Draghi a ještě prezident Rumunska Klaus Iohannis (Mansoor 2022). Spojené státy americké byly zdrženlivější s oficiální návštěvou – první návštěva z řad představitelů Spojených států amerických se stala 14. dubna 2022, když se republikánský senátor Steve Daines a republikánská poslankyně Victoria Spartz vydaly do Kyjeva a následně do Buči, kde byly nalezeny masové hroby (Richards 2022). 24. dubna 2022 poprvé Ukrajinu navštívili představitelé kabinetu Joe Bidena, přesněji ministr zahraničí Antony Blinken a ministr obrany Lloyd Austin. Ti na návštěvě oznámili novou pomoc Ukrajině mířenou zejména na obranyschopnost Ukrajiny před ruskou agresí a taktéž potvrdili, že Spojené státy americké stojí za Ukrajinou (Forgey 2022).

Na den matek 8. května 2022 se v Kyjevě objevuje první dáma Spojených států amerických Jill Biden a setkává se s první dámou Ukrajiny Olenou Zelenskou, v Kyjevě Jill Biden prohlašuje „Považovala jsem za důležité ukázat ukrajinskému lidu, že tato válka musí skončit, že tato válka je brutální a že lid Spojených států stojí po boku lidu Ukrajiny.“ (Jill Biden cit. dle Walters 2022).

Vrchol státních návštěv nastává s první zahraniční cestou ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského, který se 21. prosince 2022 vydává do Spojených států amerických a setkává se zde s Joe Bidenem, se kterým diskutuje nad další pomocí,

situaci na Ukrajině, začátku nové fáze války a taktéž přednáší Bidenovi desetibodový mírový plán. Jednalo se tak o obrovskou symboliku a opět ukázkou toho, že Spojené státy americké jsou největším spojencem Ukrajiny (Liptak 2022a). Volodymyr Zelenskyj se taktéž v únoru 2023 vydal na státní návštěvu do Spojeného království, kde se opět probírala pomoc Ukrajině (PA Media 2023). Volodymyr Zelenskyj se následně vydává i do Francie, kde se setkává s francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem, poté ještě navštěvuje Evropský parlament, kde děkuje za vynaloženou pomoc, ale taktéž deklaruje, že potřebuje další. Dále zmiňuje, že jeho země a Evropská unie sdílejí stejné hodnoty a že členství Ukrajiny v Evropské unii je cesta do domova (Tanno et al. 2023).

20. února 2023, 4 dny před ročním výročím ruské invaze na Ukrajinu, se v Kyjevě ocitl americký prezident Joe Biden. Setkal se zde s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským a taktéž oznámil novou vojenskou a finanční pomoc ve výši 500 milionů dolarů. Joe Biden tak opět ukázal, že západní pomoc neupadá, a naopak opět potvrdil, že Spojené státy americké, ale i svět stojí v konfliktu za Ukrajinou, a že bude iniciovat další kroky k tomu, aby byla Ukrajina podpořena a Ruskou federací naopak oslabili. Tento moment nám ukazuje, jak je podpora Ukrajiny pro Spojené státy americké důležitá – jinými slovy, nikoho by ani nemělo napadnout, že podpora ze strany Spojených států amerických nějak upadá. To nám přináší dva důležité faktory – Spojené státy americké si nepřejí, aby upadala podpora ze strany ostatních států, zejména po tom, co konflikt vstupuje do druhého roku. Dalším faktorem je nepochybně to, aby světu bylo jasné, že podpora Spojených států amerických něco znamená a že Ruská federace Ukrajinu prostě nezíská (Vucci et al. 2023). Jde to ruku v ruce s argumenty, které jsem zmiňoval právě v této kapitole.

V únoru 2023 se ministr zahraničí Spojených států amerických Antony Blinken vydal na diplomatickou cestu do Střední Asie, kde jednal se zastupiteli Kazachstánu, Uzbekistánu, Turkmenistánu, Kyrgyzstánu a Tádžikistánu. Právě tato diplomatická cesta je velice zajímavá, jelikož se nachází ve sféře vlivu Ruské federace a dlouho se

považovala za zavřenou pro ostatní aktéry. Ještě v roce 2021 byly pozice Ruské federace ve Střední Asii tak pevné, že ani rostoucí přítomnost Číny v regionu nepředstavovala hrozbu – nebo si to Ruská federace nechtěla připustit. To se ale vzhledem k ruské invazi na Ukrajinu mění – středoasijské státy nepodpořily Ruskou federaci; neuznaly Doněckou a Luhanskou lidovou republiku nebo ruskou anexi čtyř ukrajinských regionů. Ačkoliv tyto kroky nemusí být naprosto čitelné, tak i tak představují měnící se realitu – vycházíme zejména z uznání anexe Krymu Ruskou federací v roce 2014, kdy středoasijské státy hlasovaly proti Ruské federaci na půdě OSN, ale interně středoasijské státy Ruskou federaci podpořily prohlášeními atd. (Umarov 2022). Vliv Ruské federace se z regionu zkrátka vytrácí a teď přichází Spojené státy americké. S ohledem na diplomatickou cestu Antonyho Blinkena americká administrativa vydala prohlášení, ve kterém stojí, že Washington podporuje svrchovanost, nezávislost a územní celistvost středoasijských států. Během diplomatické cesty taktéž bylo oznámeno, že Spojené státy americké navýší v regionu finanční podporu a obchod (Al Jazeera 2023a).

Samotná Ukrajina už v roce 2021 naléhala na Západ, aby bral zvyšující se napětí a možnost války vážně. Po ruské invazi na Ukrajinu 24. února 2022 volala Ukrajina po přímé pomoci, aby se dokázala ubránit před ruskou agresí. Ukrajinská stanoviska tak vždy naléhala na zvýšenou pomoc a akci proti Ruské federaci, zejména volala po větších sankcích proti Rusku. Hlavním nástrojem zde byla komunikace se Západem ale i se zbytkem světa prostřednictvím oficiálních stanovisek prezidenta Ukrajiny Volodymyra Zelenského a skrz „online“ prohlášení v řadě oficiálních institucích, jako je Evropský parlament, Kongres Spojených států amerických nebo Valné shromáždění OSN. Institucionálně se věci také začaly měnit a Ukrajina se čím dál více začala integrovat do euro-atlantických organizací – Ukrajina 28. února 2022 požádala Evropskou unii o přijetí. Evropská komise odpověděla tím, že Ukrajinu doporučila na kandidátský status s ohledem na doporučení od Evropského parlamentu a Rady ministrů, a tak v červnu 2022 členské státy Evropské unie jednomyslně

odsouhlasily kandidátský status pro Ukrajinu a ještě Moldavsko. Ačkoliv bylo udělení kandidátského statusu bráno řadou evropských politiků jako pouhá symbolika – například francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem, tak ukrajinská vláda to myslela a myslí vážně se svojí integrací do Evropské unie. To dokazují i předešlé kroky Ukrajiny, které jsem již zmiňoval. I tak ale stojí za připomenutí, že v roce 2021 Ukrajina splňovala 63 % požadavků stanovených v Asociační dohodě s Evropskou unií z roku 2014. Další kroky se očekávají na jaře 2023, kdy Evropská komise vydá další požadavky (Solonska 2022). Další oblastí je integrace do NATO. Jak už jsem zmínil v minulých kapitolách, Ukrajina od roku 2014 začala rapidně přijímat standardy NATO, což jí dovolilo osvojení některých západních vojenských technologií a praktik, které sehrály a sehrávají důležitou roli při obraně Ukrajiny před ruskou agresí. 30. září 2022 Ukrajina formálně podává přihlášku do NATO, jako reakci na Putinovu anexi 4 ukrajinských oblastí. Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskyj samotné podání přihlášky komentoval slovy „De facto jsme se již stali součástí NATO. De facto jsme již prokázali kompatibilitu s aliančními standardy. Vzájemně si důvěřujeme, pomáháme si a chráníme se. Toto je aliance de facto. Dnes Ukrajina žádá, aby to bylo de jure.“ (Zelenskyj cit. dle Harding a Koshiw 2022). Samotné přijetí Ukrajiny do NATO je ale zatím nereálné, jelikož Ukrajina se nachází ve stavu války a v případě přijetí by se aktivoval článek 5, což by znamenalo začátek třetí světové války. NATO tak zatím nereagovalo a ani nevyslalo formální pozvánku. Přijetí Ukrajiny podpořilo zatím 9 států NATO – Polsko, Rumunsko, Česká republika, Slovensko, Estonsko, Lotyšsko, Litva, Černá hora a Severní Makedonie (Brzozowski 2022).

Jelikož se stále Ukrajina nachází ve válce a není jisté, jak válka skončí – je důležité se tedy podívat i na to, co si představuje a požaduje Ukrajina. Základem ukrajinských představ a požadavků se stal tzv. Kyjevský bezpečnostní kompakt, což je dokument zpracovaný expertní skupinou, ve které se nacházejí experti z celého Západu, včetně bývalých premiérů, ministrů, ale i vysoce postavených úředníků a vědců. Samotný

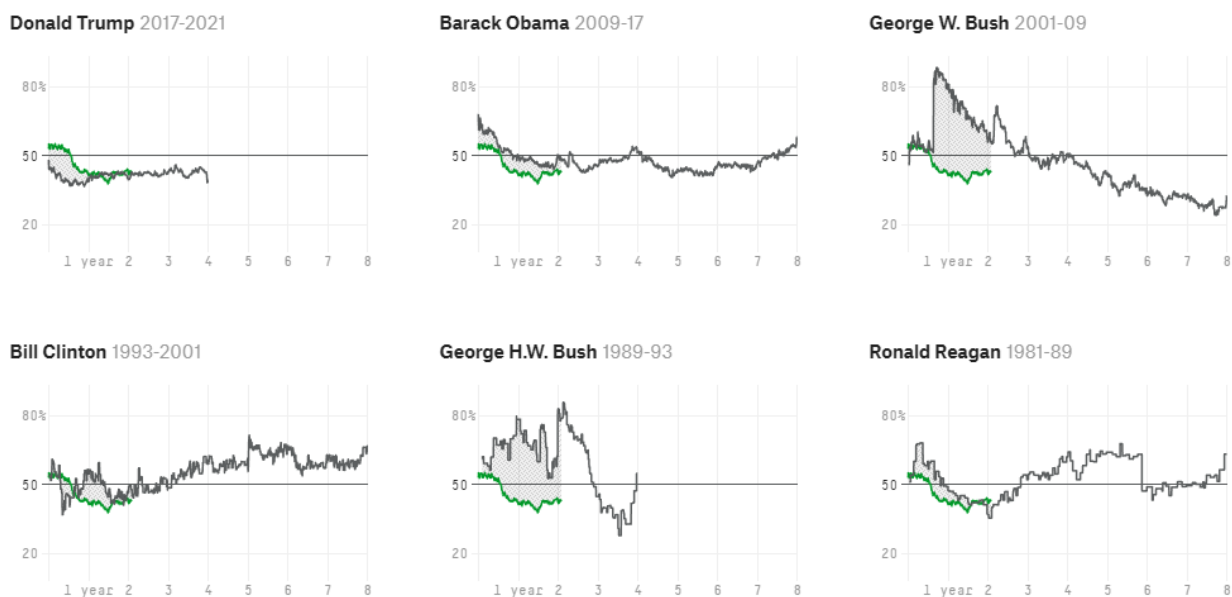
dokument byl představen 13. září 2022 vedoucím prezidentské kanceláře Ukrajiny Andriy Yermakem a 12. generálním tajemníkem NATO Anders Fogh Rasmussenem (Presidential Office 2022). Mezi požadavky a představy jsou: Ukrajina potřebuje zdroje k udržení významné obranné síly schopné odolat Ozbrojeným silám Ruské federace – zde Ukrajina potřebuje několikadekadovou podporu, zejména v oblasti vojenského materiálu, ale potřebuje i zpravodajské informace od svých spojenců; bezpečnostní záruky by měly být jasně formulované a potvrzené v bilaterální dohodě; bezpečnostní záruky musí obsahovat preventivní kroky, které by případného agresora odpudily od konfliktu – v případě ohrožení suverenity a teritoriální integrity Ukrajiny by bylo potřeba okamžitě zavést nové drastické kroky, včetně sankčních balíčků mířených proti agresorovi; Kyjevský bezpečnostní kompakt si bere za cíl spojit rozsáhlou síť spojenců, kteří by tvořili kostru bezpečnostních záruk – zkrátka Západu. Dokument taktéž pracuje s tím, že bezpečnostní záruky nenahrazují ambici Ukrajiny připojit se do Evropské unie a NATO (Rasmussen a Yermak 2022).

4. Joe Biden, Ukrajina a koncept „rally round the flag“

V této kapitole rozeberu koncept „rally round the flag“ – jeho efekt na Bidenovu podporu ve světle ruské invaze na Ukrajinu. Nejprve je důležité si definovat koncept „rally round the flag“. Tento koncept znamená, že v době vnějšího ohrožení Spojených států amerických očekáváme nárůst celostátní podpory pro prezidenta, jelikož se kolem společné krize země sjednotí. Pro koncept „rally round the flag“ jsou důležité dle politologa Johna Millera tři faktory: je zde mezinárodní krize nebo ohrožení; součástí této krize jsou Spojené státy americké a prezident; krize nebo ohrožení je specifické a dramatické. Většina akademických studií uvádí, že v případě vnějšího ohrožení Spojených států amerických se celostátní podpora pro prezidenta zvyšuje o 5 až 7 %, ale velice záleží na samotných krizích, kterým Spojené státy americké čelí – mají jinou důležitost, dopad nebo angažovanost Spojených států amerických (Oneal a Bryan 1995: 379–381).

Tento efekt můžeme zaznamenat i v posledních letech u řady prezidentů. Na níže zobrazeném obrázku můžeme vidět vývoj celostátní podpory amerických prezidentů, kdy zelená křivka značí aktuálního prezidenta Joe Bidena a šedá křivka označuje zmíněného bývalého prezidenta. Například u Donalda Trumpa došlo ke zvýšení celostátní podpory až o 3,5 % s ohledem na řešení krize COVIDU-19 ve Spojených státech amerických, tato podpora ale dlouho nevydržela díky dalším činům Donalda Trumpa. Celostátní podpora Baracka Obamy se zvýšila až o 6 % v reakci na zabití Usámy bin Ládina. Snad největší skok v celostátní podpoře zaznamenal George W. Bush v reakci na útoky 11. září, kdy se mu celostátní podpora zvýšila z 51 % na 90 %, došlo tak ke zvýšení o 39 % (Silver 2023).

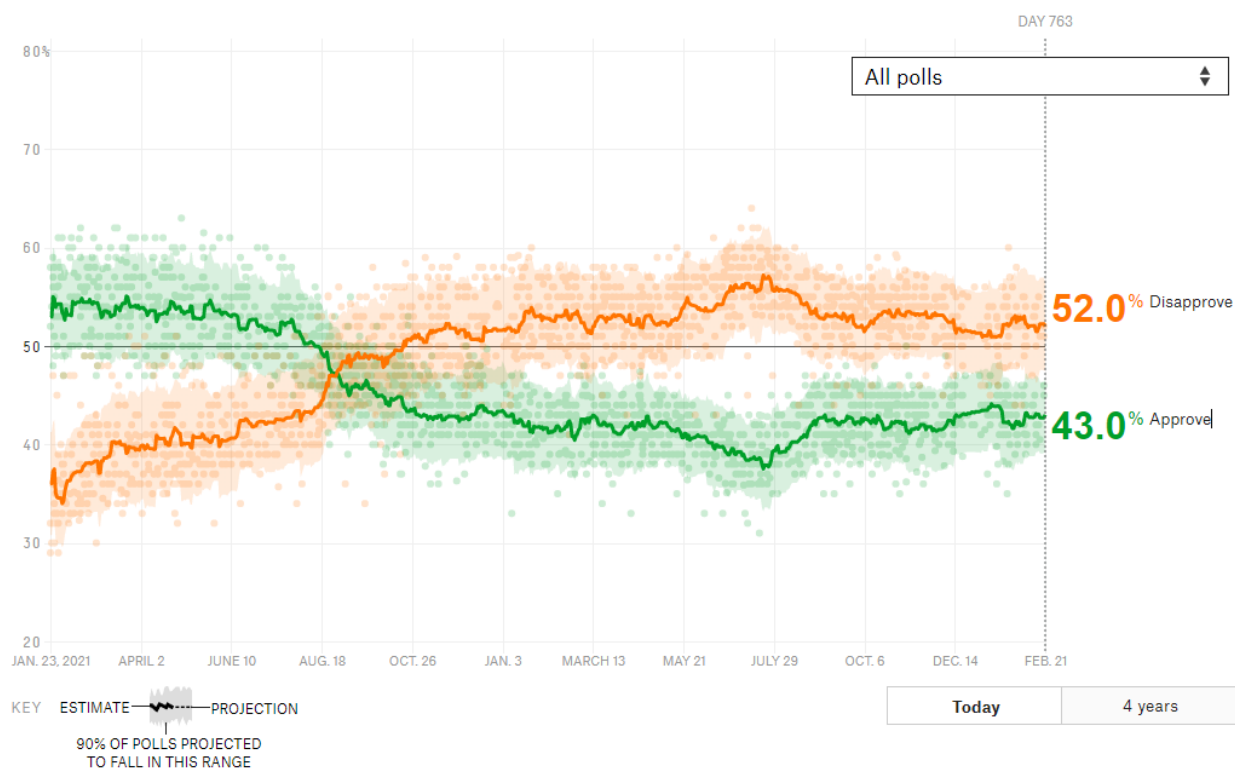
Graf 2: Porovnání celostátní podpory Joe Bidena a předešlých prezidentů k únoru 2023.



Zdroj: SILVER, Nate, 2023. How Popular Is Joe Biden? FiveThirtyEight [online] [vid. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://projects.fivethirtyeight.com/biden-approval-rating/>.

S ruskou invazí na Ukrajinu dochází k nepřímému ohrožení Spojených států amerických – Joe Biden a jeho administrativa i rámuje ruskou invazi na Ukrajinu jako něco, co přímo ohrožuje Spojené státy americké, zejména mír, prosperitu a bezpečnost (The White House 2023). To je evidentní již z přítomných příkladů v této bakalářské práci. Níže můžeme vidět vývoj celostátní podpory Joe Bidena od jeho zvolení do 21. února 2023. Ve světle ruské invaze na Ukrajinu 24. února 2022 se celostátní podpora zvýšila, nicméně jen v jednotkách procent a v květnu se začala rapidně snižovat – 13. března 2022 měl Joe Biden celostátní podporu 43 %, 24. května 2022 měl ale podporu jen 40,6 % a dál se snižovala, nejnižší celostátní podporu měl Joe Biden 21. července, kdy dosáhl celostátní podpory 37,5 % (Silver 2023).

Graf 3: Vývoj celostátní podpory Joe Bidena k únoru 2023.



Zdroj: SILVER, Nate, 2023. How Popular Is Joe Biden? FiveThirtyEight [online] [vid. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://projects.fivethirtyeight.com/biden-approval-rating/>.

Proč se zde nedostavil očekávaný nárůst celostátní podpory? Dle definice a zkoumání „rally round the flag“ měl Joe Biden získat větší celostátní podporu v reakci na ruskou invazi na Ukrajinu, taktéž veřejnost stojí na straně Ukrajiny ve většině případů – dle průzkumu veřejného mínění prováděného 18. až 20. listopadu 2022 65 % Američanů podporuje posílání vojenského materiálu Ukrajině, taktéž 75 % Američanů souhlasí se sankcemi proti Ruské federaci. Nicméně je důležité zmínit, že dle průzkumu veřejného mínění jsou Američané těsně rozdělení v názoru na to, zda by měl Washington podporovat Ukrajinu „tak dlouho, jak bude třeba“ – 48 %, pokles z 58 % v červenci 2022, nebo zda by měl Washington naléhat na Ukrajinu, aby se co nejdříve dohodla na míru – 47 %, nárůst z 38 % v červenci 2022. Průzkum veřejného mínění provedl Chicago Council on Global Affairs s podporou Carnegie Corporation of New York (Smeltz et al. 2022).

Můžeme nějakým způsobem určit, proč nedošlo k nárůstu celostátní podpory? Teoretikové Clifford Young, Catherine Morris nebo Olivier Knox uvádí, že je zde řada důvodů, které můžeme uvést. Mezi nimi patří například to, že Spojené státy americké už před ruskou invazí na Ukrajinu čelily ekonomickým problémům, zejména zvýšené inflaci. Ta se po ruské invazi na Ukrajinu ještě zvýšila, v únoru 2022 byla inflace 7,87 %, v červenci 2022 byla 9,06 % (YCharts 2023a). Problémem byly taktéž zvýšené ceny pohonných hmot, pro Američany byly toto zkrátka důležitější otázky než válka na Ukrajině (Young a Morris 2022). Ceny pohonných hmot a inflace se začala snižovat až ke konci roku 2022, a tím se zlepšila i podpora Joe Bidena na přibližných 43 % (Silver 2023). Velký nárůst celostátní podpory ve světle ruské invaze na Ukrajinu se ale nedostavil, i když veřejnost souhlasí s kroky amerického prezidenta Joe Bidena. Jedním z nejčastějších postavení je také to, že to lidé nevidí jako svou válku, že zkrátka Spojené státy americké nejsou přímo a ani nepřímo ohrožené ruskou invazí na Ukrajinu a že ani oni sami nejsou v ohrožení.

Koncept „rally round the flag“ se dotýká i legislativního procesu a celkově politického prostředí, proto se přesuneme do Kongresu Spojených států amerických, který se skládá z Republikánské a Demokratické strany. V Kongresu Joe Biden měl až na pár členů jasnou podporu, co se týče ukrajinských otázek, to dokazují až skoro jednomyslná hlasování právě v této oblasti: Zákon o ukončení dovozu ruské ropy – 413 hlasů pro a 9 hlasů proti ve Sněmovně reprezentantů, jednomyslnost v Senátu (Congress 2022a); Zákon o pozastavení normálních obchodních vztahů s Ruskem a Běloruskem – 420 hlasů pro a 3 hlasy proti ve Sněmovně reprezentantů, jednomyslnost v Senátu (Congress 2022b); Zákon o lend-lease ukrajinské demokracii 2022 – 417 hlasů pro a 10 hlasů proti ve Sněmovně reprezentantů, jednomyslnost v Senátu (Congress 2022d); Zákon o dalších doplňkových rozpočtových prostředcích pro Ukrajinu 2022 – 368 hlasů pro a 57 hlasů proti ve Sněmovně reprezentantů, 86 hlasů pro a 11 hlasů proti v Senátu (Congress 2022c). Pokud se máme podívat na opozici u prvních třech zákonů, tak zde proti hlasovali vždy zástupci z krajně

pravického křídla Republikánské strany, osoby jako Matt Gaetz, Lauren Boebert nebo Marjorie Taylor Greene; z Demokratické strany zde ojediněle hlasovali proti zástupci z progresivního a sociálně demokratického křídla, osoby jako Ilhan Omar nebo Cori Bush. Pokud se ale podíváme na poslední zmiňovaný zákon, tak zde se zmobilizovala značná republikánská opozice, kdy mezi hlasy proti již nebyli jen ti nejradikálnější. Právě na tomto příkladu můžeme vidět, že i když zde byla značná podpora pro Joe Bidena v otázkách Ukrajiny v prvních měsících, tak v létě se situace začala proměňovat, kvůli vzrůstající inflaci a ceně pohonných hmot.

Republikánští představitelé začali obviňovat prezidenta Joe Bidena, že se soustředí na Ukrajinu a opomíjí domácí témata, která tíží americký lid. V létě taktéž naplno odstartovala kampaň na midterms 2022, kdy Republikáni měli v průzkumech náskok před Demokraty a očekával se zisk většiny v obou komorách Kongresu. Republikáni dali jasně najevo, že nebudou schvalovat všechny Bidenovy žádosti o pomoc Ukrajině, to později v prosinci 2022 dokazuje i protest řady republikánských představitelů, kdy se odmítají účastnit projevu Zelenského v Kongresu – kritizovali neomezený odliv dolarů ze Spojených států amerických (Liptak 2022a).

Republikánům se nakonec nepodařilo naplnit očekávání průzkumů v midterms 2022 a získali tenkou většinu ve Sněmovně reprezentantů, v Senátu si udrželi většinu Demokraté. Novým předsedou Sněmovny reprezentantů se stal Kevin McCarthy, který uvedl, že podpora Ukrajiny je sice důležitá, ale republikánský Kongres by mohl omezit finanční prostředky na pomoc. To vychází i z toho, že Kevin McCarthy je závislý na hlasech nejradikálnějších poslanců z řad krajně pravicové frakce Republikánské strany – Matt Gaetz, Lauren Boebert nebo Marjorie Taylor Greene. Nicméně i přes tyto neduhy Bidenova podpora Ukrajině pokračuje a drží zejména díky bipartijní spolupráci obou stran, která je založena na těch umírněnějších hlasech (Townley 2022).

Velkou zkouškou pro Bidenovo zahraniční politiku byla jeho cesta na Ukrajinu, která proběhla 20. února 2023. Opět se opakovala slova, že Biden se až moc soustředí na

Ukrajinu a neřeší problémy na domácí scéně – opět tato slova vzešla z úst radikálnějších republikánských poslanců. Kritika Joe Bidena se taktéž nesla v duchu toho, že ignoruje krizi ve státě Ohio, kde v únoru 2023 vykolejilo několik vagónů převážejících nebezpečné a toxické chemikálie. Například republikánský poslanec Matt Gaetz řekl „když Ohio hoří toxickými chemikáliemi, Bidenova administrativa tvrdí, že je vše v pořádku. Takže v Den prezidentů mě nepřekvapuje, že se Biden vykašlal na Ameriku kvůli Ukrajině.“ (Gaetz cit. dle Al Jazeera 2023b). Nicméně mimo nejradikálnější členy Republikánské strany měl Joe Biden velkou podporu, jak od umírněných členů Republikánské strany, tak od Demokratické strany. To dokazují i bipartijní prohlášení od poslanců, kteří jsou vedeni republikánským poslancem Michaellem McCaulem, což je předseda zahraničního výboru Sněmovny reprezentantů. V prohlášení ze 17. února 2023 tato bipartijní skupina souhlasí s Bidenovou zahraniční politikou vůči Ukrajině, ale rovněž deklarují, že požadují větší pomoc Ukrajině – posláním F-16 letadel, ale i zasláním munice ATACMS pro HIMARS, které mají dostřel až 300 kilometrů (Peleschuk 2023).

Ještě bych rád doplnil, že z Demokratické strany má Joe Biden neochvějnou podporu, až na ojedinělé případy. Například v říjnu 2022 skupina 30 demokratických poslanců zaslala otevřený dopis Joe Bidenovi, ve kterém stálo, že skupina naléhá na prezidenta, aby se zapojil do přímých rozhovorů s Ruskem s cílem ukončit válku na Ukrajině. V dopise poslanci upozornili na celosvětový hlad a chudobu, které jsou důsledkem ruské nezákonné invaze na Ukrajinu a dospěli k závěru, že hlavní americkou prioritou by mělo být rychlé ukončení konfliktu. Dopis byl představený Předsedkyní progresivní frakce Sněmovny reprezentantů Pramitou Jayapal a mezi podepsanými se nacházeli nejvýznamnější levicoví Demokráté ze Sněmovny reprezentantů – například Alexandria Ocasio-Cortez, Ilhan Omar nebo Ayanna Pressley. Dopis byl nicméně po velké kritice z řad Demokratů stažen a od té doby se kritika ze strany progresivních neobjevila (Pilkington 2022).

5. Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zodpovědět otázky, zda a případně jak došlo k proměně zahraniční politiky Spojených států amerických v návaznosti na ruskou invazi na Ukrajinu a zda je možné pozorovat ve spojení s reakcí na invazi efekt „rally round the flag“.

V únoru 2023 je jasné, že ruská invaze na Ukrajinu proměnila svět – obnovila obavy, neklid, nejistoty a strach z rozpadu stability, které si Západ váží. I po roce konfliktu není konec v dohlednu. Po analýze výroků a jednotlivých akcí můžeme usoudit, že Spojené státy americké zareagovaly na ruskou invazi na Ukrajinu rázně a jasně – od sankcí, přímé pomoci Ukrajině až po konec konců i opakovaná prohlášení, kde americký prezident Joe Biden deklaruje, že Spojené státy americké stojí za Ukrajinou „děj se, co děj“ (The White House 2023).

Reakce Spojených států amerických má jasné opodstatnění: odmítají porušení mezinárodního práva, což ohrožuje Západ a celé mezinárodní prostředí; odmítají řešení sporů válkou; odmítají silnější roli autoritářských režimů; odmítají oslabení vlastních zájmů a demokratických hodnot. Právě na tom staví i americký vztah s Ukrajinou po ruské invazi – již od získání nezávislosti v roce 1991 se vztah mezi Spojenými státy americkými a Ukrajinou vyvíjel pozitivně, zejména v oblasti budování nového státu nebo demokracie.

Pro Spojené státy americké to představuje jak výzvu, tak i hrozbu, zejména pokud vezmeme do úvahy následující: strach z domino efektu – řešení sporů vojenskou cestou; úpadek mezinárodního práva; posílení role Ruské federace a dalších států, zejména Čínské lidové republiky; strach z využití jaderných zbraní Ruskou federací a jejich rétoriky právě kolem jaderných zbraní; úpadek demokratických hodnot. Právě tyto body nám i ukazují, proč Spojené státy americké hrají tak důležitou roli na Ukrajině, i když je to přes Atlantický oceán a přes západní partnery v Evropě. Právě toto je i další téma, které by vydalo na samostatnou bakalářskou práci – proč se

Spojené státy americké tak angažují na Ukrajině a můžeme očekávat větší roli evropských států? Minimálně můžeme sledovat, že Spojené státy americké začínají vnímat nacionalistický a ambiciózní Peking jako problém a v jistých momentech i jako větší problém než samotnou situaci na Ukrajině. To dokazuje Národní bezpečnostní strategie z roku 2022, která naznačuje, že Spojené státy americké se soustředí především na hrozbu Čínské lidové republiky a pak na hrozbu Ruské federace – taktéž je deklarováno, že Spojené státy americké nebudou schopny vést dvě regionální války najednou. Právě proto i americká administrativa uvítala evropský moment *Zeitenwende*, kdy evropské státy přehodnotily bezpečnostní politiku a začíná se ve velkém investovat do armád a přímé pomoci Ukrajině. Zkrátka ruská invaze na Ukrajinu dokázala probudit evropské státy v otázce bezpečnosti v pár měsících než roky amerického přemlouvání o potřebě většího financování bezpečnosti (Tocci 2023).

Jak evropský moment *Zeitenwende*, tak sílicí role Čínské lidové republiky představuje pro zahraniční politiku Spojených států amerických nové výzvy a příležitosti. Na Ukrajině můžeme říct, že se zahraniční politika Spojených států amerických výrazně prohloubila vlivem ruské invaze na Ukrajinu – jedná se tak o reakci a ochranu výše zmíněných bodů. Nicméně musíme sledovat i vývoj v Asii, který neprodleně taktéž povede k diskuzi o tom, do jaké míry mají Spojené státy americké figurovat na Ukrajině – případná eskalace a horší vztahy s Čínskou lidovou republikou představují pro Spojené státy americké další a možná bližší nebezpečí, v případě Ukrajiny mohou aspoň nějakou část zodpovědnosti předat na své západní partnery, což i v případě rozšiřování NATO bude nejspíše jednodušší.

Došlo tedy k proměně zahraniční politiky Spojených států amerických? Ano i ne. Došlo k prohloubení některých aspektů, nicméně základ zůstává stejný – obrana západních a demokratických hodnot; konkurování rivalům v oblastech, kde je do velké míry přítomný americký vliv; zachování míru prostřednictvím síly: to zahrnuje udržování silné národní obrany, modernizaci armády a posilování spojenectví a

partnerství s ostatními zeměmi. To, co se do výrazné míry proměnilo, je přímý vztah a uvědomění si dlouhodobé hrozby ze strany Čínské lidové republiky – v případě Ruské federace se jedná o krátkodobou hrozbu, kterou je potřeba potlačit pro obranu míru a stability (Juul a Malik 2022).

Důležitost ukrajinského konfliktu se v zásadní míře nepromítla do podpory amerického prezidenta Joe Bidena – hovoříme nyní o konceptu „rally round the flag“, kdy bylo očekáváno, že se podpora Joe Bidena po ruské invazi na Ukrajinu zvýší. Jak je ale dále popsáno ve třetí kapitole, tak podpora Joe Bidena se sice zvýšila, ale pouze v jednotkách procent a následně se podpora v létě 2022 zhoršila, díky negativnímu vývoji ekonomiky.

S aktuálním vývojem můžeme očekávat, že americká administrativa Joe Bidena bude držet politiku silné pomoci Ukrajině, nicméně je nutné zmínit, že tato politika bude čím dál více v ohrožení díky sílící roli Čínské lidové republiky a díky upadající podpoře americké společnosti – taktéž nám na jaře 2023 pomalu, ale jistě startuje prezidentská kampaň ve Spojených státech amerických, kde právě téma americké pomoci Ukrajině bude hojně diskutováno.

6. Seznam použitých pramenů a literatury

AFP, 2021. Putin Says Conflict in Eastern Ukraine „Looks Like Genocide”. *The Moscow Times* [online] [vid. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.themoscowtimes.com/2021/12/10/putin-says-conflict-in-eastern-ukraine-looks-like-genocide-a75780>

AKIMENKO, Valeriy, 2018. Ukraine’s Toughest Fight: The Challenge of Military Reform. *Carnegie Endowment for International Peace* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://carnegieendowment.org/2018/02/22/ukraine-s-toughest-fight-challenge-of-military-reform-pub-75609>

AL JAZEERA, 2022. ‘Catastrophic consequences’: US warns Russia over nuclear weapons. *Al Jazeera* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2022/9/25/us-warns-of-consequences-if-russia-uses-nuclear-weapons>

AL JAZEERA, 2023a. Blinken in Central Asia to boost ties amid Russia-Ukraine war. *Al Jazeera* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/28/blinken-in-central-asia-to-boost-ties-amid-ukraine-war>

AL JAZEERA, 2023b. How the US reacted to Biden’s visit to Ukraine. *Al Jazeera* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/news/2023/2/20/389>

BAHOUNKOVÁ, Petra, 2021. Rusko odstupuje od smlouvy o otevřeném nebi. *ČT24 - Nejdůvěryhodnější zpravodajský web v ČR - Česká televize* [online] [vid. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3255148-rusko-odstupuje-od-smlouvy-o-otevrenem-nebi>

BAKER, Peter, 2015. U.S. to Give Ukraine’s Military an Additional \$75 Million in Nonlethal Aid. *The New York Times* [online]. [vid. 2022-10-11]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2015/03/12/us/us-imposes-sanctions-on-pro-russian-separatists-in-ukraine.html>

BERGER, Miriam, 2019. The U.S. relationship with Ukraine runs deep. Here’s why. *Washington Post* [online]. [vid. 2022-11-08]. ISSN 0190-8286. Dostupné z: <https://www.washingtonpost.com/world/2019/11/12/us-relationship-with-ukraine-runs-deep-heres-why/>

BERMAN, Noah a Anshu SIRIPURAPU, 2023. One Year of War in Ukraine: Are Sanctions Against Russia Making a Difference? *Council on Foreign Relations*

[online] [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/in-brief/one-year-war-ukraine-are-sanctions-against-russia-making-difference>

BLAIR, Waterfield, Peter DOMINICZAK a Bruno WATERFIELD, 2014. Russia Suspended From G8 Club Of Rich Countries. *Business Insider* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/russia-temporarily-kicked-out-of-g8-club-of-rich-countries-2014-3>

BRINKLEY, Joel, 2004. Dollars for Democracy?: U.S. Aid to Ukraine Challenged. *The New York Times* [online]. [vid. 2022-09-09]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2004/12/21/politics/dollars-for-democracy-us-aid-to-ukraine-challenged.html>

BRZOZOWSKI, Alexandra, 2022. Nine NATO allies back Ukraine's path to membership. *Euractiv* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/defence-and-security/news/nine-nato-allies-back-ukraines-path-to-membership/>

CNN, 2014. A divided Ukraine. *CNN* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <http://www.cnn.com/interactive/2014/02/world/ukraine-divided/>

COHEN, Marshall, 2022. 4 things to remember about Trump, Ukraine and Putin | CNN Politics. *CNN* [online] [vid. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/2022/03/26/politics/trump-putin-ukraine/index.html>

CONGRESS, 2022a. H.R.6968 - 117th Congress (2021-2022): Ending Importation of Russian Oil Act. *Congress* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/6968>

CONGRESS, 2022b. H.R.7108 - 117th Congress (2021-2022): Suspending Normal Trade Relations with Russia and Belarus Act. *Congress* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/7108>

CONGRESS, 2022c. H.R.7691 - 117th Congress (2021-2022): Additional Ukraine Supplemental Appropriations Act, 2022. *Congress* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/house-bill/7691>

CONGRESS, 2022d. S.3522 - 117th Congress (2021-2022): Ukraine Democracy Defense Lend-Lease Act of 2022. *Congress* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.congress.gov/bill/117th-congress/senate-bill/3522/text>

CORNISH, Audie a Sam GRINGLAS, 2019. Why The Trump Decision To Delay Aid To Ukraine Is Under Scrutiny. *NPR* [online]. [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2019/12/06/785349739/why-the-trump-decision-to-delay-aid-to-ukraine-is-under-scrutiny>

COUNCIL ON FOREIGN RELATIONS, 2022. A historical timeline of post-independence Ukraine. *PBS NewsHour* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.pbs.org/newshour/world/a-historical-timeline-of-post-independence-ukraine>

DAHLBURG, John-Thor, 1991. Ukraine Votes to Quit Soviet Union : Independence: More than 90% of voters approve historic break with Kremlin. The president-elect calls for collective command of the country's nuclear arsenal. *Los Angeles Times* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.latimes.com/archives/la-xpm-1991-12-03-mn-504-story.html>

ELLYATT, Holly, 2021. Biden and Putin conclude high-stakes diplomacy at Geneva summit. *CNBC* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.cNBC.com/2021/06/16/putin-biden-summit-in-geneva-2021.html>

FILTENBORG, Emil a Stefan WEICHERT, 2021. Zelenskyy speeds up corruption crackdown, one oligarch at a time. *Euronews* [online] [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.euronews.com/my-europe/2021/06/22/ukraine-s-volodymyr-zelenskyy-speeds-up-corruption-crackdown-one-oligarch-at-a-time>

FORGEY, Quint, 2022. Visiting Kyiv, Austin and Blinken share plans to step up diplomatic presence in Ukraine. *Politico* [online] [vid. 2023-01-31]. Dostupné z: <https://www.politico.com/news/2022/04/25/kyiv-austin-blinken-diplomatic-presence-ukraine-00027440>

FUNAKOSHI, Minami, Hugh LAWSON a Kannaki DEKA, 2022. Tracking sanctions against Russia. *Reuters* [online]. [vid. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/graphics/UKRAINE-CRISIS/SANCTIONS/byvrjenzmve/>

GETMANCHUK, Alyona a Marianna FAKHURDINOVA, 2021. Ukraine and NATO standards: progress under Zelenskyy's presidency. *RPR* [online]. [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://rpr.org.ua/en/news/ukraine-and-nato-standards-progress-under-zelenskyy-s-presidency/>

GLOBAL SECURITY, Nedatováno. Ukraine 2004 Presidential Election. *Global Security* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.globalsecurity.org/military/world/ukraine/election-2004.htm>

GRESSEL, Gustav, 2018. Lethal weapon: Has Trump mis-stepped on Ukraine? – European Council on Foreign Relations. *European Council on Foreign Relations* [online]. [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: https://ecfr.eu/article/commentary_lethal_weapon_has_trump_mis_stepped_on_ukraine/

HANSLER, Jennifer, Kylie ATWOOD, Natasha BERTRAND, Katie Bo LILLIS a Jim SCIUTTO, 2022. Blinken: Russian invasion of Ukraine „could begin at any time" | CNN Politics. *CNN* [online] [vid. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.cnn.com/2022/02/11/politics/blinken-ukraine-russia-quad-melbourne/index.html>

HARDING, Luke a Isobel KOSHIW, 2022. Ukraine applies for Nato membership after Russia annexes territory. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-07]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/sep/30/ukraine-applies-for-nato-membership-after-russia-annexes-territory>

HARRIS, Shane a Paul SONNE, 2021. Russia planning massive military offensive against Ukraine involving 175,000 troops, U.S. intelligence warns. *Washington Post* [online]. [vid. 2023-03-29]. ISSN 0190-8286. Dostupné z: https://www.washingtonpost.com/national-security/russia-ukraine-invasion/2021/12/03/98a3760e-546b-11ec-8769-2f4ecdf7a2ad_story.html

HOLLAND, Steve a Jeff MASON, 2022. Biden accuses Russia of genocide in Ukraine. *Reuters* [online]. [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/biden-says-americans-should-not-pay-price-dictator-who-commits-genocide-2022-04-12/>

INTERFAX-UKRAINE, 2015. Ukrainian Defense Ministry approves two NATO military standards in armed forces - Jun. 05, 2015. *Kyiv Post* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.kyivpost.com/article/content/war-against-ukraine/ukrainian-defense-ministry-approves-two-nato-military-standards-in-armed-forces-390366.html>

ISACHENKOV, Vladimir, 2022. EXPLAINER: The story behind Ukraine's separatist regions. *AP NEWS* [online] [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-europe-russia-vladimir-putin-moscow-bcd0c04a2aa146e76b7e757f482f27bb>

JONES, Laura, 2023. Lesson from a year at war: In contrast to the Russians, Ukrainians master a mix of high- and low-end technology on the battlefield. *The Conversation* [online] [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: <http://theconversation.com/lesson-from-a-year-at-war-in-contrast-to-the-russians-ukrainians-master-a-mix-of-high-and-low-end-technology-on-the-battlefield-197853>

JUUL, Peter a Heba MALIK, 2022. A Primer on the 2022 National Security Strategy. *Center for American Progress* [online]. [vid. 2023-04-04]. Dostupné z: <https://www.americanprogress.org/article/a-primer-on-the-2022-national-security-strategy/>

KELLEY, Michael B., 2014. John Kerry Made A Troubling Threat Over Russia's Annexation Of Crimea. *Business Insider* [online] [vid. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://www.businessinsider.com/kerrys-threat-over-annexation-of-crimea-2014-3>

KIM, Lucian, 2019. How U.S. Military Aid Has Helped Ukraine Since 2014. *NPR* [online]. [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2019/12/18/788874844/how-u-s-military-aid-has-helped-ukraine-since-2014>

LAPA, Viktoriia a Justin FROSINI, 2022. Would Ukraine Breach its own Constitution if it Dropped its NATO Bid? *Verfassungsblog* [online]. [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: [doi:10.17176/20220219-001043-0](https://doi.org/10.17176/20220219-001043-0)

LAU, Stuart, 2022. China's Xi warns Putin not to use nuclear arms in Ukraine. *Politico* [online]. [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/china-xi-jinping-warns-vladimir-putin-not-to-use-nuclear-arms-in-ukraine-olaf-scholz-germany-peace-talks/>

LEFF, Alex, Michele KELEMEN a Charles MAYNES, 2023. The International Criminal Court issues an arrest warrant for Putin. *NPR* [online]. [vid. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2023/03/17/1164267436/international-criminal-court-arrest-warrant-putin-ukraine-alleged-war-crimes>

LIPTAK, Kevin, 2022a. 5 takeaways from Volodymyr Zelensky's historic visit to Washington | CNN Politics. *CNN* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.cnn.com/2022/12/21/politics/takeaways-volodymyr-zelensky-visit-to-washington/index.html>

LIPTAK, Kevin, 2022b. Biden calls atrocities in Ukraine a „genocide" for the first time | CNN Politics. *CNN* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.cnn.com/2022/04/12/politics/biden-iowa-genocide/index.html>

MANCHIN, Joe, 2023. Manchin, Capito Introduce Bipartisan Resolution Recognizing Russian War In Ukraine As Genocide | U.S. Senator Joe Manchin of West Virginia. *Manchin Senate* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.manchin.senate.gov/newsroom/press-releases/manchin-capito-introduce-bipartisan-resolution-recognizing-russian-war-in-ukraine-as-genocide>

MANSOOR, Sanya, 2022. Here's All the World Leaders Who Have Visited Ukraine. *Time* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://time.com/6188365/scholz-macron-draghi-visit-ukraine/>

MARTIN, Michel, 2022. The U.S. does not recognize the jurisdiction of the International Criminal Court. *NPR* [online]. [vid. 2023-04-05]. Dostupné z: <https://www.npr.org/2022/04/05/1078888888/the-us-does-not-recognize-the-jurisdiction-of-the-international-criminal-court>

z: <https://www.npr.org/2022/04/16/1093212495/the-u-s-does-not-recognize-the-jurisdiction-of-the-international-criminal-court>

MASTERS, Jonathan a Sabine BAUMGARTNER, 2022. U.S.-Russia Nuclear Arms Control. *Council on Foreign Relations* [online] [vid. 2023-02-04]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/timeline/us-russia-nuclear-arms-control>

MASTERS, Jonathan a Will MERROW, 2022. How Much Aid Has the U.S. Sent Ukraine? Here Are Six Charts. *Council on Foreign Relations* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.cfr.org/article/how-much-aid-has-us-sent-ukraine-here-are-six-charts>

MAZZETTI, Mark, 2020. G.O.P.-Led Senate Panel Details Ties Between 2016 Trump Campaign and Russia. *The New York Times* [online]. [vid. 2023-02-15]. ISSN 0362-4331. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/2020/08/18/us/politics/senate-intelligence-russian-interference-report.html>

MEILHAN, Pierre a Heather CHEN, 2023. West to deliver 321 tanks to Ukraine, says diplomat, as North Korea accuses US of „crossing the red line“. *CNN* [online] [vid. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.cnn.com/2023/01/27/world/ukraine-tanks-western-allies-intl-hnk/index.html>

MINAKOV, Mikhail, Oleksandr ZHOLUD, Anastasiya LEUKHINA a Yulia YESMUKHANOVA, 2015. *Ukraine Reform Monitor: August 2015 - Carnegie Endowment for International Peace* [online] [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://carnegieendowment.org/2015/08/19/ukraine-reform-monitor-august-2015-pub-60963>

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF UKRAINE, 2021. Ukraine-EU Association Agreement. *Ministry of Foreign Affairs of Ukraine* [online] [vid. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://mfa.gov.ua/en/about-ukraine/european-integration/eu-ukraine-association-agreement>

NATO, 2022. Relations with Ukraine. *NATO* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_37750.htm

OFFICE OF THE PRESS SECRETARY, 2005. Joint Statement by President George W. Bush and President Viktor Yushchenko. *The White House* [online] [vid. 2022-09-09]. Dostupné z: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2005/04/20050404-1.html>

OFFICE OF THE PRESS SECRETARY, 2014. FACT SHEET: U.S. Assistance to Ukraine. *The White House* [online] [vid. 2022-09-10]. Dostupné

z: <https://obamawhitehouse.archives.gov/the-press-office/2014/11/21/fact-sheet-us-assistance-ukraine>

ONEAL, John R. a Anna Lillian BRYAN, 1995. The Rally 'Round the Flag Effect in U. S. Foreign Policy Crises, 1950-1985. *Political Behavior*. **17**(4), 379–401. ISSN 0190-9320.

PA MEDIA, 2023. Volodymyr Zelenskiy to visit UK for first time since Russian invasion. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-08]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2023/feb/08/volodymyr-zelenskiy-to-visit-uk-for-first-time-since-russian-invasion>

PELESCHUK, Dan, 2023. US lawmaker in Kyiv: Momentum shifting toward ATACMS, F-16s for Ukraine | Reuters. *Reuters* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/us/us-lawmaker-kyiv-momentum-shifting-toward-atacms-f-16s-ukraine-2023-02-21/>

PIFER, Steven, 2019. Why care about Ukraine and the Budapest Memorandum. *Brookings* [online]. [vid. 2022-11-08]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2019/12/05/why-care-about-ukraine-and-the-budapest-memorandum/>

PIFER, Steven, 2020. Ukraine's Zelenskiy ran on a reform platform — Is he delivering? *Brookings* [online]. [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://www.brookings.edu/blog/order-from-chaos/2020/07/22/ukraines-zelenskiy-ran-on-a-reform-platform-is-he-delivering/>

PILKINGTON, Ed, 2022. Progressive Democrats retract Biden Ukraine letter after furious debate. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-03-01]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2022/oct/25/democrats-joe-biden-ukraine-war-russia-letter>

PRESIDENTIAL OFFICE, 2022. Andriy Yermak and Anders Fogh Rasmussen jointly present recommendations on security guarantees of Ukraine. *Official website of the President of Ukraine* [online] [vid. 2023-02-08]. Dostupné z: <https://www.president.gov.ua/en/news/andrij-yermak-ta-anders-fogh-rasmussen-prezentuyut-rekomendac-77729>

PROKOP, Andrew, 2020. John Bolton's impeachment bombshell, explained. *Vox* [online] [vid. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2020/1/27/21083195/john-bolton-book-manuscript-leak-impeachment>

PSAKI, Jen, 2013. Daily Press Briefing - December 2, 2013. *U.S. Department of State* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://2009-2017.state.gov/r/pa/prs/dpb/2013/12/218178.htm>

PUTIN, Vladimir, 2021. Article by Vladimir Putin "On the Historical Unity of Russians and Ukrainians". *President of Russia* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <http://en.kremlin.ru/events/president/news/66181>

RASMUSSEN, Anders F., Anne-Marie SLAUGHTER, David PETRAEUS, Lee HSI-MIN, Graham ALLISON, Rose GOTTEMOELLER, Elisabeth BRAW, Craig SINGLETON, Chris KREBS, Tai Ming CHEUNG, Maria SHAGINA, Mauro GILLI, Vance SERCHUK a Stefan THEIL, 2023. Lessons for the Next War. *Foreign Policy* [online]. [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2023/01/05/russia-ukraine-next-war-lessons-china-taiwan-strategy-technology-deterrence/>

RASMUSSEN, Mr. Anders Fogh a Mr. Andrii YERMAK, 2022. *THE KYIV SECURITY COMPACT* [online]. 13. září 2022. B.m.: Co-Chairs of the Working Group On International Security Guarantees for Ukraine. Dostupné z: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/15/89/41fd0ec2d72259a561313370cee1be6e_1663050954.pdf

REUTERS, 2019. Ukraine election. *Reuters* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/graphics/UKRAINE-ELECTION/010090W9135/index.html>

REUTERS, 2022. Timeline: The events leading up to Russia's invasion of Ukraine. *Reuters* [online]. [vid. 2022-11-15]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/europe/events-leading-up-russias-invasion-ukraine-2022-02-28/>

RFE/RL'S UKRAINIAN SERVICE, 2019. Final Ukraine Election Results Confirm Zelenskiy Landslide. *Radio Free Europe/Radio Liberty* [online]. [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.rferl.org/a/final-ukraine-election-results-confirm-zelenskiy-landslide/30076731.html>

RICHARDS, Zoë, 2022. Two GOP lawmakers become first U.S. officials to visit Ukraine since Russia's invasion. *NBC News* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.nbcnews.com/politics/congress/two-gop-lawmakers-become-first-us-officials-visit-ukraine-russias-inva-rcna24504>

ROTH, Andrew, 2021. Russia issues list of demands it says must be met to lower tensions in Europe. *The Guardian* [online]. [vid. 2022-11-15]. ISSN 0261-3077.

Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2021/dec/17/russia-issues-list-demands-tensions-europe-ukraine-nato>

ROTH, Andrew a Julian BORGER, 2023. Putin says Russia will halt participation in New Start nuclear arms treaty. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-21]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2023/feb/21/putin-russia-halt-participation-new-start-nuclear-arms-treaty>

SABBAGH, Dan a Lorenzo TONDO, 2022. CIA director meets Russian counterpart as US denies secret peace talks. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-02]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/nov/14/cia-director-meets-russian-counterpart-as-us-denies-secret-peace-talks-ukraine>

SHEVCHENKO, Vitaly, 2014. „Little green men" or „Russian invaders"? *BBC News* [online]. [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-europe-26532154>

SILVER, Nate, 2023. How Popular Is Joe Biden? *FiveThirtyEight* [online] [vid. 2023-02-01]. Dostupné z: <https://projects.fivethirtyeight.com/biden-approval-rating/>

SMELTZ, Dina, Craig KAFURA a Emily SULLIVAN, 2022. Growing US Divide on How Long to Support Ukraine. *Global Affairs* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://globalaffairs.org/research/public-opinion-survey/growing-us-divide-how-long-support-ukraine>

SOLONSKA, Olena, 2022. Ukraine's progress towards the European Union Membership: Brief facts and further steps. *White Case* [online] [vid. 2023-02-07]. Dostupné z: <https://www.whitecase.com/insight-alert/ukraines-progress-towards-european-union-membership-brief-facts-and-further-steps>

STAFF AND AGENCIES IN WASHINGTON, 2023. US accuses Russia of violating key nuclear arms control treaty. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-04]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/31/us-russia-new-start-nuclear-arms-treaty>

STAFF OF THE U.S. COMMISSION ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE, 1991. Ukraine's Referendum on Independence and Presidential Election. *CSCE* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.csce.gov/international-impact/publications/ukraines-referendum-independence-and-presidential-election>

TANNO, Sophie, Radina GIGOVA, Jack GUY a Nic ROBERTSON, 2023. Europe is Ukraine's „home," Zelensky tells EU lawmakers in emotional address. *CNN* [online] [vid. 2023-02-15]. Dostupné

z: <https://www.cnn.com/2023/02/09/europe/zelensky-eu-parliament-address-intl/index.html>

THE EDITORS OF ENCYCLOPAEDIA BRITANNICA, 2023. Ukraine - Kuchma's presidency. *Britannica* [online] [vid. 2023-04-03]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Ukraine/Kuchmas-presidency>

THE INDEPENDENT, 2021. Ukraine leader fears US-Russia summit won't produce results. *The Independent* [online] [vid. 2023-01-31]. Dostupné z: <https://www.independent.co.uk/news/world/americas/us-politics/ukraine-leader-fears-us-russia-summit-wont-produce-results-ukraine-russia-joe-biden-kyiv-vladimir-putin-b1865640.html>

THE UKRAINIAN WEEKLY, 2014. 2013: U.S.-Ukraine relations: more downs than ups. *The Ukrainian Weekly* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://www.ukrweekly.com/uwwp/u-s-ukraine-relations-more-downs-than-ups/>

THE WHITE HOUSE, 2021a. Remarks by President Biden and President Zelenskyy of Ukraine Before Bilateral Meeting. *The White House* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/09/01/remarks-by-president-biden-and-president-zelenskyy-of-ukraine-before-bilateral-meeting/>

THE WHITE HOUSE, 2021b. Remarks by President Biden on America's Place in the World. *The White House* [online] [vid. 2022-10-11]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/04/remarks-by-president-biden-on-americas-place-in-the-world/>

THE WHITE HOUSE, 2022a. FACT SHEET: Joined by Allies and Partners, the United States Imposes Devastating Costs on Russia. *The White House* [online] [vid. 2023-01-31]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/statements-releases/2022/02/24/fact-sheet-joined-by-allies-and-partners-the-united-states-imposes-devastating-costs-on-russia/>

THE WHITE HOUSE, 2022b. Remarks by President Biden Announcing Actions to Continue to Hold Russia Accountable. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/03/11/remarks-by-president-biden-announcing-actions-to-continue-to-hold-russia-accountable/>

THE WHITE HOUSE, 2022c. Remarks by President Biden Announcing Response to Russian Actions in Ukraine. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches->

remarks/2022/02/22/remarks-by-president-biden-announcing-response-to-russian-actions-in-ukraine/

THE WHITE HOUSE, 2022d. Remarks by President Biden Announcing U.S. Ban on Imports of Russian Oil, Liquefied Natural Gas, and Coal. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/03/08/remarks-by-president-biden-announcing-u-s-ban-on-imports-of-russian-oil-liquefied-natural-gas-and-coal/>

THE WHITE HOUSE, 2022e. Remarks by President Biden in Press Conference. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/01/19/remarks-by-president-biden-in-press-conference-6/>

THE WHITE HOUSE, 2022f. Remarks by President Biden on Russia's Unprovoked and Unjustified Attack on Ukraine. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/24/remarks-by-president-biden-on-russias-unprovoked-and-unjustified-attack-on-ukraine/>

THE WHITE HOUSE, 2022g. Remarks by Vice President Harris and President Zelenskyy Before Bilateral Meeting. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/19/remarks-by-vice-president-harris-and-president-zelenskyy-before-bilateral-meeting/>

THE WHITE HOUSE, 2022h. Remarks by Vice President Harris at the Munich Security Conference. *The White House* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2022/02/19/remarks-by-vice-president-harris-at-the-munich-security-conference/>

THE WHITE HOUSE, 2023. Remarks of President Joe Biden – State of the Union Address as Prepared for Delivery. *The White House* [online] [vid. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2023/02/07/remarks-of-president-joe-biden-state-of-the-union-address-as-prepared-for-delivery/>

TOCCI, Nathalie, 2023. The Paradox of Europe's Defense Moment (Winter 2022/2023). *Texas National Security Review* [online]. 6(1), 99–108. Dostupné z: [doi:10.26153/tsw/44441](https://doi.org/10.26153/tsw/44441)

TOWNLEY, Dafydd, 2022. US midterms: what the result means for US backing of the Ukraine war. *The Conversation* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné

z: <http://theconversation.com/us-midterms-what-the-result-means-for-us-backing-of-the-ukraine-war-194287>

TRAYNOR, Ian, 2014. Barack Obama: no cold war over Crimea. *The Guardian* [online]. [vid. 2022-12-15]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/mar/26/obama-no-cold-war-crimea>

TSVETKOVA, Maria, 2022. Putin puts nuclear deterrent on alert; West squeezes Russian economy. *Reuters* [online]. [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/world/india/war-with-ukraine-putin-puts-nuclear-deterrence-forces-alert-2022-02-27/>

UMAROV, Temur, 2022. Russia and Central Asia: Never Closer, or Drifting Apart? *Carnegie Endowment for International Peace* [online] [vid. 2023-03-01]. Dostupné z: <https://carnegieendowment.org/politika/88698>

UNITED NATIONS, 2014. General Assembly Adopts Resolution Calling upon States Not to Recognize Changes in Status of Crimea Region | UN Press. *United Nations* [online] [vid. 2022-12-15]. Dostupné z: <https://press.un.org/en/2014/ga11493.doc.htm>

UNITED NATIONS, 2022a. Biden denounces Russia's 'shameless violation' of UN Charter, urges world to stand with Ukraine | UN News. *United Nations* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/09/1127321>

UNITED NATIONS, 2022b. General Assembly Adopts Landmark Resolution Aimed at Holding Five Permanent Security Council Members Accountable for Use of Veto | UN Press. *United Nations* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://press.un.org/en/2022/ga12417.doc.htm>

UNITED NATIONS, 2022c. General Assembly Overwhelmingly Adopts Resolution Demanding Russian Federation Immediately End Illegal Use of Force in Ukraine, Withdraw All Troops | UN Press. *United Nations* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://press.un.org/en/2022/ga12407.doc.htm>

UNITED NATIONS, 2022d. Ukraine: UN General Assembly demands Russia reverse course on 'attempted illegal annexation' | UN News. *United Nations* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/10/1129492>

UNITED NATIONS, 2022e. UN General Assembly votes to suspend Russia from the Human Rights Council | UN News. *United Nations* [online] [vid. 2023-02-02]. Dostupné z: <https://news.un.org/en/story/2022/04/1115782>

VOLKER, Kurt, 2014. Where's NATO's Strong Response to Russia's Invasion of Crimea? *Foreign Policy* [online]. [vid. 2022-12-15]. Dostupné

z: <https://foreignpolicy.com/2014/03/18/wheres-natos-strong-response-to-russias-invasion-of-crimea/>

VUCCI, Evan, John LEICESTER, Aamer MADHANI a Zeke MILLER, 2023. Biden declares „Kyiv stands" in surprise visit to Ukraine. *AP NEWS* [online] [vid. 2023-02-21]. Dostupné z: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-zelensky-biden-f00af220669457d5ba07127c7e57a27b>

W. KAGAN, Frederick, Kimberly KAGAN, Riley BAILEY, Grace MAPPES, Angela HOWARD, Mason CLARK, Kateryna STEPANENKO a George BARROS, 2023. Institute for the Study of War. *Institute for the Study of War* [online] [vid. 2023-02-05]. Dostupné z: <https://www.understandingwar.org/backgrounder/russian-offensive-campaign-assessment-january-29-2023>

WAAL, Thomas a Balázs JARÁBIK, 2018. Ukraine Reform Monitor: March 2018. *Carnegie Endowment for International Peace* [online] [vid. 2022-08-08]. Dostupné z: <https://carnegieendowment.org/2018/03/27/ukraine-reform-monitor-march-2018-pub-75909>

WAAL, Thomas, Natalia SHAPALOVA, Gwendolyn SASSE a Jarábik BALÁZS, 2018. The EU and Ukraine: Taking a Breath. *Carnegie Endowment for International Peace* [online] [vid. 2022-09-10]. Dostupné z: <https://carnegieendowment.org/2018/02/27/eu-and-ukraine-taking-breath-pub-75648>

WALKER, Shaun, 2019. New evidence emerges of Russian role in Ukraine conflict. *The Guardian* [online]. [vid. 2022-08-08]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2019/aug/18/new-video-evidence-of-russian-tanks-in-ukraine-european-court-human-rights>

WALKER, Shaun, 2022. Putin defiant as Macron and Scholz call for fresh Ukraine peace talks. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-05]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2022/may/28/russia-takes-control-lyman-ukraine-missiles-donbas-region>

WALTERS, Joanna, 2022. Jill Biden makes unannounced visit to Ukraine and meets first lady. *The Guardian* [online]. [vid. 2023-02-07]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/us-news/2022/may/08/jill-biden-visits-ukraine-meets-olena-zelenskiy>

WARD, Alex, 2023. US formally accuses Russia of crimes against humanity in Ukraine. *Politico* [online]. [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/us-formal-accuse-russia-crimes-against-humanity-ukraine-kamala-harris/>

WILKIE, Christina, 2022. U.S. government formally accuses Russia of committing war crimes in Ukraine. *CNBC* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.cnbc.com/2022/03/23/us-government-formally-accuses-russia-of-committing-war-crimes-in-ukraine.html>

YGLESIAS, Matthew a Andrew PROKOP, 2019. The ultimate guide to the Donald Trump's first impeachment. *Vox* [online] [vid. 2023-02-14]. Dostupné z: <https://www.vox.com/2019/11/5/20914280/impeachment-explained>

YCHARTS, 2023a. US Inflation Rate. *YCharts* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: https://ycharts.com/indicators/us_inflation_rate

YCHARTS, 2023b. US Retail Gas Price. *YCharts* [online] [vid. 2023-02-01]. Dostupné z: https://ycharts.com/indicators/us_gas_price

YOUNG, Clifford a Catherine MORRIS, 2022. Why hasn't Biden felt the rally 'round the flag effect? *Ipsos* [online] [vid. 2023-02-22]. Dostupné z: <https://www.ipsos.com/en-us/news-polls/why-hasnt-biden-felt-rally-round-flag-effect>

YUHAS, Alan, 2014. Ukraine crisis: an essential guide to everything that's happened so far. *The Guardian* [online]. [vid. 2022-09-09]. ISSN 0261-3077. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/11/ukraine-russia-crimea-sanctions-us-eu-guide-explainer>

7. Summary

This Bachelor's thesis focuses on the reaction of the United States of America to the Russian invasion of Ukraine. The objective of the bachelor's thesis is to analyze the American reaction, a transformation of foreign policy and additional development. The foundation of the objective is based on analyzation of the statements and actions made by the President of the United States of America Joe Biden and his administration in a domestic and foreign areas. The bachelor's thesis does not avoid the development of the position of the United States of America in the so-called Western world in connection with the Russian invasion of Ukraine. Another discussed topic in the bachelor's thesis is the development of Joe Biden's approval ratings through the rally round the flag effect. The structure of the bachelor's thesis is divided into three main Chapters: First Chapter focuses on the development of relations between the United States of America and Ukraine before the Russian invasion in February 2022, First Chapter is additionally composed of Ukraine's integration into NATO and analyzation of reaction of the United States of America just months before the Russian invasion of Ukraine; Second Chapter analyzes the reaction of United States of America after the Russian invasion of Ukraine – in other words, after the start of the „special military operation“ on 24 of February 2022. In this Chapter I will also outline direct aid to Ukraine, statements of the United States of America in the international environment or statements directed at the Russian Federation; Third Chapter analyzes the development of Joe Biden's approval ratings related to the rally round the flag effect. In summary, this bachelor's thesis found that the reaction of the United of America was predictable thanks to American relations and influence in Ukraine before the Russian invasion of Ukraine but now in upcoming months, the Biden administration will face other challenges thanks to the rising power of the Chinese People's Republic and their ambitions. But it is important to note that the support of Ukraine will not end in any near future thanks to the interests of the United States of America in Ukraine – mainly to defend the international liberal order,

international standards, peace and prosperity. About the development of Biden's approval ratings – the importance of the Ukrainian conflict has not translated to a significant extent into support for President Joe Biden – we are now talking about the concept of a rally round the flag effect, where support for Joe Biden was expected to increase after the Russian invasion of Ukraine. However, as discussed further in Chapter Three, Joe Biden's support did increase, but only in units of percentages, and then support deteriorated in the summer of 2022, due to the negative economic developments.